

Vuosikertomus 2007

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva

Sisältö

- 3** Sammon henkivakuutus
- 4** Avaintietoja Sammon henkivakuutuksesta
- 5** Toimitusjohtajan katsaus

Tilinpäätös

- 7–12** Toimintakertomus
- 13** Konsernituloslaskelma
- 14** Emoyhtiön tuloslaskelma
- 15–16** Konsernitase
- 17–18** Emoyhtiön tase
- 19** Rahoituslaskelma

Liitetiedot

- 20–23** Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet
- 24** Vakuutusmaksutulo
Maksetut korvaukset
Lisäedut
- 25** Kokonaisliikekulut toiminnoittain
- 26** Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely
- 27** Emoyhtiön sijoitusten käypä arvo ja arvostusero
- 28–30** Konsernin/emoyhtiön osakkeet ja osuudet
- 30–31** Konsernin ja emoyhtiön oman pääoman muutoslaskelma
- 32** Takuupääoman jaottelu
- 32–33** Vastuut
- 34** Emoyhtiön tunnusluvut
- 38** Tilintarkastuskertomus
Hallintoneuvoston lausunto
- 39–42** Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan riskienhallinnan liitetiedot
- 43** Hallintoneuvosto
- 44** Hallitus
Tilintarkastajat
- 45** Luottamusmiehet ja Kalevan takuupääoman omistajat
- 46** Säästöhenkivakuutusten päätyttyä maksettava lisäetu
- 47** www.henkivakuutuskuntoon.fi
Kalevan laskuri paljastaa perheen turvavajeen

Sammon henkivakuutus

Sammon kotimaisen henkivakuutuksen muodostavat Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo ja Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva. Yhtiöillä on hoidossaan yhteensä noin 800 000:n suomalaisen vapaaehtoinen henki- tai eläkevakuutusturva sekä lähes neljännes alan yhteenlaskeutuista 30 miljardin euron vakuutussäästöistä.

Henkivakuutukset säästäjä- ja sijoittaja-asiakkaille sekä riskihenki-vakuuttaminen ovat olennainen osa Sampo-konsernin strategiaa. Tärkeällä painopistealueella tarjotaan kattavia kokonaispalveluja varallisuuden kasvattamiseen, eläkeaikaan varautumiseen sekä henkilöriskien hallintaan. Näistä palveluista henkilöasiakkaille, yrityksille ja yhteisöille vastaa Sampo Oyj:n tytäryhtiö Henki-Sampo.

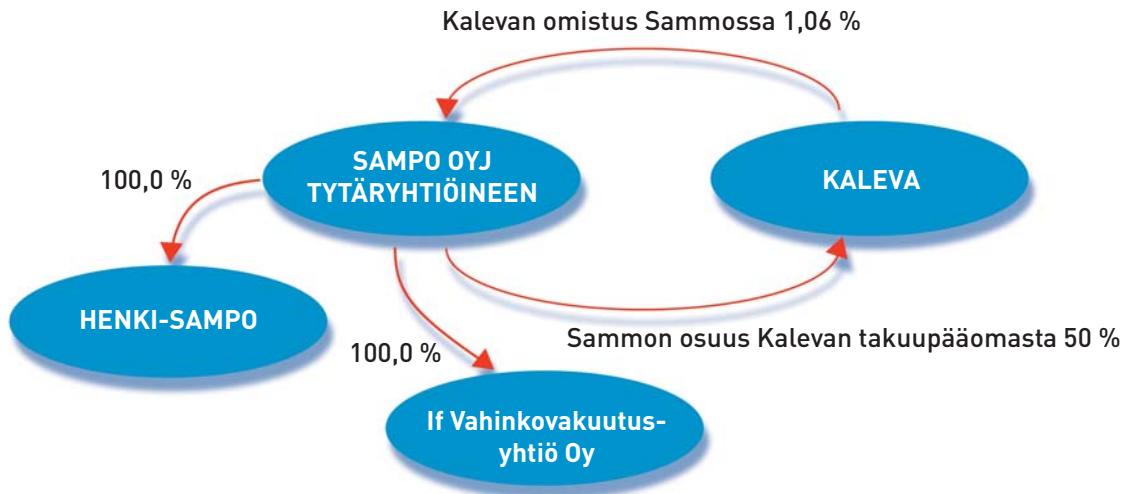
Henki-Sammon vakuutuspalvelujen pääasiallisia jakeluteitä ovat Sampo Pankin ja If Vahinkovakuutusyhtiö Oy:n konttoriverkostot. Yritysassiakkaiden henkivakuutusratkaisuihin verkostoja avustaa ja täydentää Henki-Sammon oma alueellinen myyntiorganisaatio. Vaativimmat yritysten ja yhteisöjen vakuutusratkaisut hoidetaan Henki-Sammon pääkonttorissa.

Kaleva toimii läheisessä yhteistyössä Henki-Sammon ja Ifin kanssa. Kaleva keskittyy Ifin palvelukanavien kautta myymään uusia ryhmähenki- ja tapaturmavakuutuksia yhtiöiden yhteistyösopimusten piirissä olevien toimihenkilö- ja palkansaajajärjestöjen jäsenille. Lisäksi Kaleva hoitaa ennen vuotta 1997 otettuja yksilöllisiä riski- ja säästöhenkivakuutuksia. Keskinäisenä

yhtiönä Kaleva ei kuulu Sampo-konserniin.

Henkivakuutusasiakkaiden käytävissä ovat monipuoliset Internet- ja puhelinpalvelut. Niiden kautta voi palveluavaimilla turvallisesti aloittaa vakuutussäästämisen silloin kun se itselle parhaiten sopii.

Verkon välityksellä voi myös tehdä henkivakuutuksiin liittyviä muutoksia ja saada korvausasian vireille. Kaikille Ifin ja Kalevan yhteistyöjärjestöille on avattu palvelu, jonka kautta jäsenet voivat oman järjestönsä kotisivujen kautta tutustua jäsenetuvakuutuksiinsa ja ostaa Kalevan myöntämän ryhmähenki- ja tapaturmavakuutuksen. Kalevan omat verkkopalvelut toimivat osoitteessa www.kalevavakuutus.fi

Avaintietoja Sammon henkivakuutuksesta

MEUR	Kaleva		Henki-Sampo	
	2007	2006	2007	2006
Vakuutusmaksutulo (omalla vastuulla)	53	60	551	620
Sijoitustoiminnan nettotuotot	116	122	579	593
Maksetut korvaukset (omalla vastuulla)	-173	-356	-545	-445
Vastuuelan muutos ennen lisäetuja ja tasoitusmäärän muutosta	101	285	-145	-361
Liikekulut	-7	-6	-58	-56
Vakuutustekninen tulos ennen lisäetuja ja tasoitusmäärän muutosta	90	105	382	351
Muut tuotot ja kulut	0	0	0	0
Liikevoitto	90	105	382	351
Tasoitusmäärän muutos	-3	-6	-6	-7
Lisäedut	-86	-94	-40	-49
Voitto ennen satunnaisia eriä, varauksia ja veroja	1	5	336	295
Liikekustannussuhde %	71	58	100	100
Henkilöstö keskimäärin	27	32	261	249
Vakuutustekninen vastuuelka (omalla vastuulla)	1 059	1 071	6 569	6 378
Taseen loppusumma	1 227	1 249	7 234	6 969
Arvostuserot	200	260	469	707
Toimintapääoma	363	420	837	1 031
Toimintapääoma-aste, %	560	638	360	447
Vakavaraisuuspääoma	405	459	854	1 042
Vakavaraisuuspääoma prosentteina vastuuelasta, josta on vähennetty tasoitusmäärä ja 75 % sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuelasta	39,8	44,5	16,8	20,4

Toimitusjohtajan katsaus

Luottokriisi heiluttaa maailmantaloutta

Jokaisen merkittävän ekonomistin kalvokokoelmaan on jo muutaman vuoden ajan kuulunut kuva USA:n kotitalouksien huolestuttavasta velkaantumisesta. Vuoden 2007 puoliväliin asti kuva edusti lähinnä pakollista varoitukseen sanaa maailmantalouden veturista pitkään jatkuneessa noususuhdanteessa.

Vuoden 2007 kesällä kaikki muuttui. Yhdysvalloista alkoi kantautua ene-

nevässä määrin uutisia asuntovelallisten ongelmista. Holtiton lainananto puutteellisin vakuuksin ajoi ensimmäiset pankit vakaviin ongelmiin. Muutama viikossa karisi optimismi siitä, että ongelma rajoittuisi vain näihin asuntolainapankkeihin. Ilmeni nimittäin, että ns. subprime -lainoja oli moneen kertaan paketoitu hyvien riskilainojen kanssa ja myyty edelleen sijoittajille, joiden joukossa oli myös suuria ja maineikkaita pankkeja, eläkesäätiöitä ja vakuutusyhtiöitä.

Asuntolainakriisi muuttui samalla nopeasti pankkikriisiksi ja luottokriisiksi. Pankkien taseissa olevat riskillisten lainojen salkut hinnoiteltiin uudelleen ja ne menettivät huomattavasti arvoaan. Hinnoitteluperusteena oli ja on ensi sijassa suuri epäluulo lainasalkkujen sisällöstä, ei niinkään taloudelliset faktat. Samalla asiakkaat alkoivat nostaa lähes paniikissa talletuksiaan ja sijoituksiaan pahimmin hujen keskipisteenä olevista pankeista kohtalokkain seurauksin.

Tätä kirjoitettaessa pankkikriisi on jo kaatanut yhden Yhdysvaltojen vanhimista ja suurimmista investointipankeista sekä pari muuta pankkia. Tappiokirjaukset nousevat tällä hetkellä pariin sataan miljardiin dollariin, mikä lienee enintään puolet lopullisten tappioiden määrästä. Myös eurooppalaiset pankit ja sijoittajainstituutiot ovat saaneet tappioista osansa, joskin paljon pienemmässä mittakaavassa.

Pohjoismaissa ja eritoten Suomessa subprime-kriisin ei uskota aiheuttavan merkittäviä välittömiä tappioita. Tämä pätee erityisesti Kalevaan, jolla ei näitä kriisilainoja ollut salkussaan. Välilliset tappiot ovat kuitenkin merkittäviä. Kriisin seurauksena osakekurssit ovat olleet laskusuunnassa runsaat puoli vuotta, eikä kurssien nopealle toipumiselle löydy juuri perusteita. Päinvastoin, USA:n talouskasvu oli jo ennen luottokriisiä hiipumassa, ja nyt keskuspankki FED:in johdolla taistellaan määrätietoisin ottein suoranaista lamaa vastaan. Yhdysvaltojen talouden ongelmat heijastuvat väistämättä negatiivisena impulssina koko maailmantalouteen ja sijoitusmarkkinoihin.

Oman talouden riskit hallintaan

Myös Suomessa kotitalouksien velanotto on kasvanut merkittävästi. Suomen Pankin tilastojen mukaan kotitalousluottojen määrä nousi vuoden 2002 lopun 47 miljardista eurosta yli 85

miljardiin euroon vuoden 2007 loppuun mennessä. Luotoista asuntolainojen osuus on noin 72 prosenttia eli runsaat 60 miljardia euroa. Muista lainoista lähes puolet oli kulu- tusluottoja, joita oli kolmasosalla 15–74 -vuotiaista suomalaisista.

On syytä uskoa ja toivoa, että kotimaan pankit oppivat läksynsä omassa pankkikriisissämme pari vuosikymmentä sitten, vaikka asuntolainat eivät silloin olleetkaan kriisin aiheuttajia. Nykyisille lainoille on tyypillistä 20–30 vuoden laina-aika yhdistettynä myöntö- hetken matalaan korkoon, suureen lainapääomaan ja lainanottajan niukan omarahoitusosuuteen. Tällainen yhdistelmä on herkkä lainanottaja- talouden ja yleisen taloudellisen tilan- teen häiriöille. Tästä syystä asuntolai- nojen yhteyteen on usein paketoitu henkivakuutusturvaa. Arvioiden mu- kaan nämä lainaturvat kattavat vain runsaan kolmanneksen asuntolaina- kannasta.

Suomessa kuolee vuosittain noin 50 000 henkilöä, joista runsaat 10 000 on työikäisiä eli 20–64 -vuotiaita. Näistä 75 prosenttia kuolee sairauksiin ja vain neljännes tapaturmaisesti. Kuolleista 7 000 työikäisestä miehestä ja 3 000 naisesta huomattava osa on perheel- lisiä. Lapsiperheissä talouden tasapai- no – mukaan lukien edellä käsitelty lainanotto – perustuu tyypillisesti molempien vanhempien työssäkäyntiin. Puolison kuolemasta aiheutuva ansio- tulojen menetys on siksi merkittävä riski leskelle ja lapsille.

Valtion taloudellinen tutkimuskes- kus VATT julkaisi kesällä 2007 kansain- välisten kriteerien mukaan tehdyn tut- kimuksen suomalaisten henkivakuu- tusturvan riittävydestä. Tulokset osoit- tavat, että kaikki lakisääteiset turva- elementitkin huomioon ottaen suoma- laisperheillä on todella merkittävä, keskimäärin 126 000 euron turvavaje. Turvavajeesta ja keinoista sen poista-

miseksi on lisää hyödyllistä tekstiä tämän vuosikertomuksen sivulla 43.

Kalevalla tyydyttävä vuosi

Kulunut vuosi oli Kalevalle taloudelli- sesti tyydyttävä. Yhtiö vahvisti ase- maansa palkansaajien ja toimihenkilöi- den johtavana riskihenkivakuuttajana ja säilytti erinomaisen vakavaraisuus- asemansa epäsuotuisista sijoitus- markkinoista huolimatta.

Kaleva ja sen yhteistyökumppani If myivät vuoden 2007 aikana yhteistyön piirissä oleville palkansaaja- ja toimi- henkilöjärjestöjen jäsenille tai per- heenjäsenille noin 31 500 Ryhmäsampo Primus ryhmähenki- ja tapaturma- vakuutusta. Samalla yli 20 000 järjestö- perheen henkivakuutusturvan vaje pie- neni merkittävästi. Järjestöjen jäsenet ovat ottaneet Kalevan edulliset ryhmä- henkivakuutukset hienosti vastaan ja keskinäisen Kalevan omaksi yhtiök- seen. Siitä haluan lausua erityisen kiitoksen.

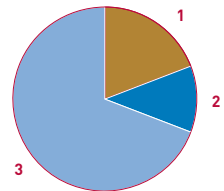
Kalevan sijoitusten tuotto jäi haas- tavassa sijoitusympäristössä runsaa- seen neljään prosenttiin. Perinteisesti erinomaisesti menestyneet kotimaiset osakesijoitukset tuottivat tällä kertaa pettymyksen. Kalevan sijoitussalkun alentuneesta tuotosta huolimatta Kale- va jakoi tai varasi asiakkailleen lisä- etuja runsaat 85 miljoonaa euroa.

Lopuksi kiitän kaikkia Kalevan asiakkaita yhtiötä kohtaan vuonna 2007 osoitetusta luottamuksesta. Samalla kiitän myös kaikkia toimihenkilöitä ja asiamiehiä sekä yhteistyöyhtiöitä, jotka ovat monin tavoin osallistuneet asiakaskuntamme palvelemiseen kertomusvuoden aikana.

Helsinki, maaliskuussa 2008

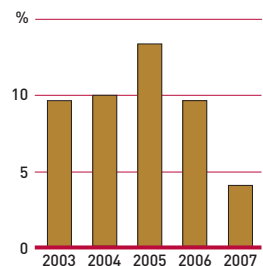
Matti Rantanen

Maksutulon markkinaosuudet
Kotitalouksien riskihenkivakuutus
yhteensä 191,5 Meur

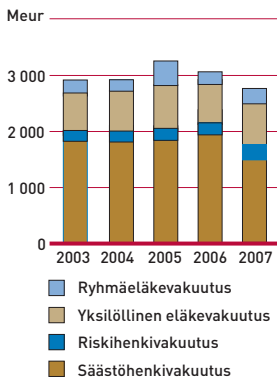
1 Kaleva	19,3 %
2 Henki-Sampo	11,4 %
3 Muut	69,3 %

Kalevan sijoituskannan tuotto
(käyvin arvo)

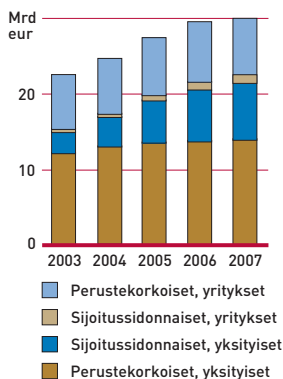

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan toimintakertomus 2007

Henkivakuutusyhtiöiden ensivakuutuksen maksutulo Suomessa

Henkivakuutussäästöt (alan kotimainen liike)

Alan kehitys kotimaassa

Henkivakuutusmarkkinoiden maksutulo aleni lähes 9 prosenttia edellisestä vuodesta ja oli 2,79 miljardia euroa (3,05 vuonna 2006). Uusia yksilöllisiä eläkevakuutuksia myytiin noin 71 400 kappaletta (67 000) ja säästöhenkivakuutuksia noin 53 800 kappaletta (64 000). Vuonna 2007 myydyistä eläkevakuutuksista 94 prosenttia ja säästöhenkivakuutuksista noin 80 prosenttia oli sijoitussidonnaisia. Riskihenkivakuutusten myynti jäi suunnilleen edellisen vuoden tasolle. Alan tilastoissa näkyvä kotitalouksien riskivakuutusten myynnin ja maksutulon kasvu perustuu tilastointipohjan muutokseen.

Pääosin perustekorkoisesta liikkeestä koostuvat alan vakuutussäästöt kasvoivat kertomusvuoden aikana 3,5 prosenttia ja olivat noin 30 miljardia euroa (29), joista sijoitussidonnaisia vakuutussäästöjä oli 9 miljardia euroa (8). Kotitalouksien yhteenlasketusta noin 130 miljardin euron (119) rahoitusvarallisuudesta vakuutussäästöjen osuus oli 16 prosenttia (18).

Yksityishenkilöiden ottamien vakuutusten maksutulo jäi vuoden 2006 tasosta lähes 13 prosenttia ja oli 2 103 miljoonaa euroa (2 410). Yritysvakuutusten maksutulo kasvoi noin 6 prosenttia ja oli 683 miljoonaa euroa (645), missä oli eläkevakuutusten vastuunsiirtoja 37 miljoonaa euroa (19). Kotitalouksien osuus alan maksutulosta laski 75 prosenttiin (79).

Sijoitussidonnaisten eläkevakuutusten maksutulon kasvu jatkui voimakkaana, ja maksutuloa kertyi 515 miljoonaa euroa (439). Säästöhenki-

vakuutusten puolella sijoitussidonnainen maksutulo sen sijaan väheni 10 prosenttia ja oli 1 018 miljoonaa euroa (1 134). Sijoitussidonnaisten tuotteiden yhteenlaskettu maksutulo laski hieinan, mutta niiden osuus alan kokonaismaksutulosta nousi 55 prosenttiin (52).

Perustekorollisten säästöhenkivakuutusten maksutulo aleni edelleen ja oli 497 miljoonaa euroa (759). Tästä määrästä kapitalisaatiosopimusten osuus oli 48 miljoonaa euroa (32). Perustekorollisen yksilöllisen eläkevakuutuksen maksutulo jäi noin 7 prosenttia pienemmäksi kuin vuotta aikaisemmin ja oli 258 miljoonaa euroa (276). Yksilöllisen eläkevakuutuksen kokonaismaksutulo kasvoi kuitenkin noin 7 prosenttia.

Ryhmäeläkevakuutuksen kokonaismaksutulo oli 268 miljoonaa euroa (245). Ilman eläkesäätiöiden vastuunsiirtoja ryhmäeläkevakuutuksen maksutulo kasvoi lievästi ja oli 231 miljoonaa euroa (223).

Riskihenkivakuutusten maksutulo ilman työntekijäin ryhmähenkivakuutusta oli 241 miljoonaa euroa (202). Työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen maksutulo oli 39 miljoonaa euroa (39).

Kaleva-konsernin rakenne

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan konserniin kuului 31.12.2007 emoyhtiön lisäksi kuusi suomalaista asunto- ja kiinteistöyhtiötä tytäryhtiöinä sekä yksi kiinteistöyhtiö osakkuusyhtiönä. Lisäksi konserniin kuuluu täysin omistettu tytäryhtiö Finanssi-Sampo Oy ja osakkuusyhtiönä SaKa Hallikiinteistöt Oy.

TOIMINNAN TULOS

Vakuutusmaksutulo

Kalevan kokonaismaksutulo oli kertomusvuonna 53,4 miljoonaa euroa (59,8), josta yksilöllisen henkivakuutuksen osuus oli 37,9 miljoonaa euroa (43,3) ja muun kuin työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen osuus 15,3 miljoonaa euroa (16,3). Jatkuvia maksuja kirjattiin päättyneenä vuonna 42,6 miljoonaa euroa (40,8). Koko Kalevan maksutulo liittyi laskuperustekorolliseen liikkeesseen.

Kotitalouksien riskihenkivakuuttajana Kaleva oli edelleen alan suurin 19,3 prosentin markkinaosuudellaan. Toiminnan painopistealueella, palkansaaja- ja toimihenkilöjärjestöjen ryhmähenkivakuuttajana, Kaleva on selvä markkinajohtaja reilusti yli 50 prosentin osuudellaan. Järjestöjen jäsenille räätälöidyn ryhmähenki- ja tapaturmavakuutuksen, Ryhmäsampo Primuksen, myynti ylitti edellisen vuoden ennätystason ja nousi 31 500 kappaleeseen (26 800).

Sijoitustoiminta

Kalevan sijoituskanta oli vuoden 2007 päättyessä markkina-arvoltaan 1 413 miljoonaa euroa (1 482). Sijoituksista 64 prosenttia (57) oli korkosijoituksia, lainoja ja talletuksia, 31 prosenttia (37) osakkeita ja sijoituksia pääomarahastoihin sekä neljä prosenttia (4) kiinteistösijoituksia. Sijoituskannan jakautuma oli pääosin sijoitussuunnitelmasa asetetun tavoitetilan mukainen.

Korkosijoituksissa kannan duraaatio pidettiin koko vuoden vertailuindek-

sin mukaisen kannan duraatiota lyhyempänä. Lyhyitten korkosijoitusten yli-painotusta on jatkettu myös vuoden 2008 puolella. Korkokäyrän ollessa osin invertoitunut pitkistä korkosijoituksista odotettavissa oleva lisätuotto ei ole riittävä niihin liittyvään riskiin suhteutettuna.

Sijoitusten arvostuserot olivat tilivuoden päättyessä 200 miljoonaa euroa (260), joista 197 miljoonaa euroa (258) liittyy osakkeisiin.

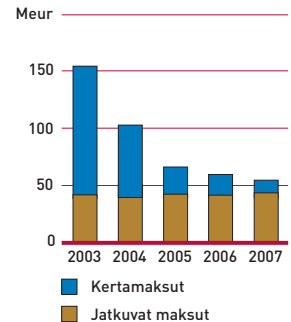
Kertomusvuoden päättyessä ulkomaisten sijoitusten osuus Kalevan sijoituskannasta oli 48 prosenttia (47), josta noin 44 (52) prosenttia oli tehty euromaihin. Osakkeista ulkomaisten sijoitusten osuus oli 28 prosenttia (34) ja korkosijoituksista 59 prosenttia (57). Muita kuin euromääräisiä sijoituksia oli vuoden 2007 päättyessä 130 miljoonaa euroa (96). Tästä noin 90 prosenttia (80) oli suojattu valuuttakurssiriskiltä terminoimalla ja optiostrategioilla.

Kalevan sijoitustoiminnan nettotuotto oli 116,4 miljoonaa euroa (121,9). Tuottoihin sisältyy myyntivoittoa 66,6 miljoonaa euroa (86,8), osinkotuottoja 27,7 miljoonaa euroa (14,7) sekä arvonalennusten palautuksia 0,5 miljoonaa euroa (2,5).

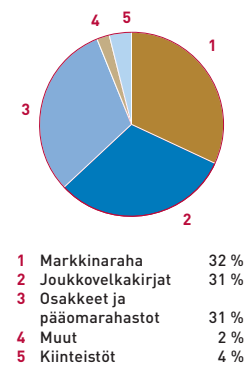
Kalevan suorien kiinteistösijoitusten käypä arvo vuoden 2007 lopussa oli 51,1 miljoonaa euroa (55,1). Lisäksi kiinteistörahastoihin oli sijoitettuna 2,6 miljoonaa euroa (3,6). Koko kiinteistö-sijoitussalkun tuotto arvomuutokset ja myyntivoitot mukaan lukien oli 14,0 prosenttia (7,5).

Vuoden 2007 päättyessä Sampo oli 110,7 (124,3) miljoonan euron mark-

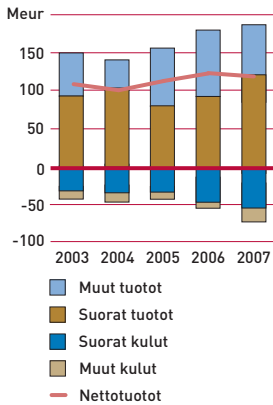
Kalevan maksutulo (ilman työntekijäin ryhmähenkivakuutusta)

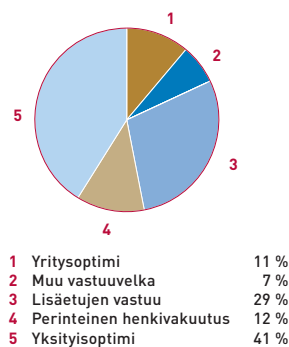
Kalevan sijoituskanta 31.12.2007 Käyvin arvo 1 413 Meur

Kalevan sijoitustoiminta

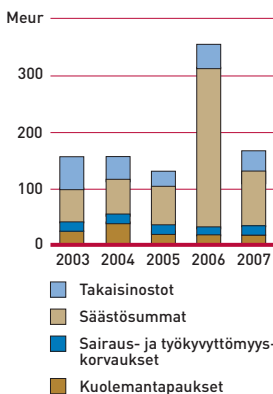

Kalevan vastuuelka 31.12.2007

Omallalla vastuulla oleva vastuuelka yhteensä 1 059 Meur

Kalevan maksetut korvaukset (ilman liikekuluja)

kina-arvollaan edelleen Kalevan ylivoimaisesti suurin osakeomistus.

Vuoden 2007 sijoitustoiminnan kuluihin sisältyy arvonalennuksia, poistoja ja myyntitappioita 18,7 miljoonaa euroa (11,4), josta koti- ja ulkomaisten pörssiosakkeiden arvonalennukset olivat 8,0 miljoonaa euroa (5,8) ja myyntitappiot 0,8 miljoonaa euroa. Joukkovelkakirjalainoista kirjattiin yhteensä 5,7 miljoonan euron (4,7) myyntitappiot.

Kalevan sijoituskannan tuotto oli 4,1 prosenttia (10) käyvin arvoin lasketuna. Parhaiten tuottivat pääomarahastot, raaka-aineet ja kiinteistöt. Osakesalkun enemmistönä olevien kotimaisten osakkeiden tuotto jäi runsaaseen yhteen prosenttiin, mikä usean menestyvuoden jälkeen oli selkeä pettymys.

Vastuuelka, asiakashyvitykset

Kalevan vastuuelka oli kertomusvuoden päättyessä 1059 miljoonaa euroa (1 071), josta korvausvastuun osuus oli 68 miljoonaa euroa (64). Korvausvastuuseen sisältyy noin 42 miljoonan euron (39) suuruinen tasoitusmäärä. Vastuuelka on laskettu samaa 4,5 prosentin korkoa käyttäen kuin vakuutusmaksut.

Vakuutusmaksuvastuuseen on varattu vakuutussäästöille vuodelta 2007 annettaviin asiakashyvityksiin 3,4 miljoonaa euroa. Tulevien vuosien lisäetuja varten on varattu yhteensä 301,7 miljoonaa euroa (269,2), josta ns. terminaalinonusvastuun osuus on 300,1 miljoonaa euroa (253,4).

Kaikille Kalevan säästöhenkivakuutuksille annettiin vuodelta 2007 4,5 prosentin laskuperustekorona lisäksi

0,5 prosentin asiakashyvitys. Kokonaisuhyvitys oli siten 5 prosenttia.

Korvauskulut

Kalevan korvauskulut olivat yhteensä 176,6 miljoonaa euroa (362,8). Takaisinostojen osuus korvauskuluista oli 37,1 miljoonaa euroa (37,5).

Maksettuihin korvauksiin sisältyy vuonna 2003 käynnistyneen säästö- vakuutusten lisäetujärjestelmän mukaisia vakuutuksen päättyessä määrättyjä lisäetuja yhteensä 44,7 miljoonaa euroa (99,1). Lisäeduista suurin osa, runsaat 35 miljoonaa euroa, maksettiin sopimuksen mukaan erääntyneille säästösommille. Vakuutuksen päättyessä maksettava lisäetu korotti maksettuja säästösommia keskimäärin 58 prosentilla (48).

Riskiliikkeen tulos oli sairauskulu- vakuutuksia lukuun ottamatta hyvä, ja vahinkosuhte ennen lisäetujen antamista oli 68 prosenttia. Sairaus- ja työkyvyttömyyskorvauksia maksettiin yhteensä 15,7 miljoonaa euroa (15,2) ja kuolemantapauskorvauksia 21,3 miljoonaa euroa (18,5).

Liikekulut, henkilöstö

Tuloslaskelmaan kirjatut liikekulut kasvoivat edellisestä vuodesta ja olivat 7,4 miljoonaa euroa (6,0). Oikeamman kuvan kustannuskehityksestä saa, kun edellä oleviin lukuihin lisätään korvauskuluihin kirjattavat korvausten käsittelykulut. Näin lasketut liikekustannukset olivat 9,6 miljoonaa euroa (7,9).

Sampo Pankki siirtyi 1.2.2007 Sampo-konsernin ulkopuolelle. Sen

seurauksena pankista ostetut tai pankin välittämät Kalevan ja Henki-Sammon hallinnolliset palvelut oli organisoitava uudelleen. Yksistään tietotekniikkapalvelujen eriyttäminen Sampo Pankista nosti Kalevan liikekuluja noin miljoonalla eurolla.

Kalevan konsernin palveluksessa oli vuonna 2007 keskimäärin 27 henkilöä (32) kokoaikaisiksi työntekijöiksi muunnettuna.

Vakuutuksista perityt kustannuserät riittivät hyvin kattamaan toiminnasta aiheutuneet liikekulut. Liikekustannussuhde nousi edellä kerrotuista syistä kertomusvuonna 70,6 prosenttiin (57,9). Nykyisen laajuisella liiketoiminnalla myös pidemmällä aikavälillä Kalevan kustannusliikkeen arvioidaan olevan ylijäämäinen.

Tulos ja vakavaraisuus

Kalevan konsernin taloudellinen tulos vuonna 2007 oli tyydyttävä. Tilikauden voitto oli konsernissa 2,6 miljoonaa euroa (4,0).

Emoyhtiön tilikauden voitto oli 1,3 miljoonaa euroa (4,9). Tilikautena maksetut tai varatut lisäedut pienensivät emoyhtiön voittoa 85,4 miljoonalla eurolla (93,6).

Emoyhtiö teki tilinpäätöksessä suunnitelman mukaiset poistot, kuitenkin enintään elinkeinoverolain sallimat enimmäispoistot. Tehdyt poistot olivat yhteensä 0,6 miljoonaa euroa. Poistero oli tilinpäätöksessä 2,1 miljoonaa euroa. Varausten kokonaismäärä oli tilivuoden päättyessä 2,4 miljoonaa euroa.

Kalevan vakavaraisuus säilyi vah-

vana osakemarkkinoiden epäsuotuisasta kehityksestä huolimatta. Toimintapääoma oli tilinpäätöksessä 363 miljoonaa euroa (420), joka on 5,6-kertainen vaadittuun vähimmäismäärään nähden. Yhtiön vakavaraisuuspääoma eli toimintapääoma lisättyä tasoitusmäärällä oli 405 miljoonaa euroa (459). Vakavaraisuuspääoma oli siten 39,8 prosenttia (44,5) omalla vastuulla olevasta vastuuvälästä, josta on vähennetty tasoitusmäärä.

Kalevan konsernin taseen loppusumma oli 1 230 miljoonaa euroa (1 249) ja oma pääoma 165,0 miljoonaa euroa (163,2), josta jakokelpoista omaa pääomaa oli 153,4 miljoonaa euroa.

Tulevaisuuden näkymät

Kalevan toiminta painottuu palkansaaja- ja toimihenkilöjärjestöjen ryhmähenkivakuutuksiin. Järjestöjen jäsenille räätälöidyn tuotteen, Ryhmäsampo Primuksen, myynnin uskotaan jatkuvan ennätyskallista vilkkaana myös alkaneena vuonna.

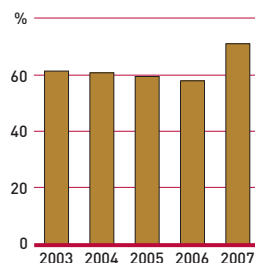
Kalevan vahva vakavaraisuusasema, kustannustehokas toimintamalli sekä hyvä sijoituskanta mahdollistavat yhtiön harjoittaman liiketoiminnan menestyksekkään hoitamisen.

Riskienhallinta

Kalevan riskit muodostuvat vakuutus-teknisistä riskeistä, sijoitustoiminnan riskeistä sekä erilaisten sisäisten prosessien riskeistä eli operatiivisista riskeistä.

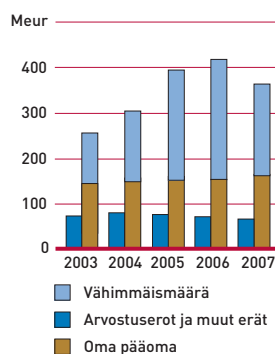
Yhtiön hallitus hyväksyy vuosittain koko yhtiön riskejä käsittelevän riskienhallintasuunnitelman, jonka laa-

Kalevan liikekustannussuhde

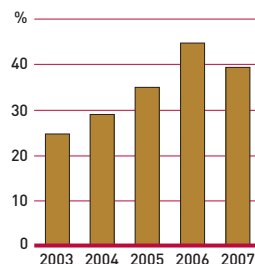
Kalevan toimintapääoma

Toimintapääoma on yhtiön varallisuus vähennettynä veloilla

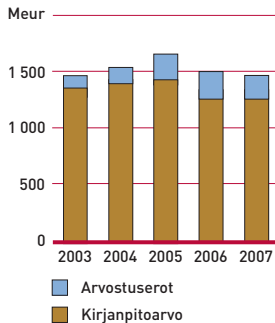

Kalevan vakavaraisuusaste

Vakavaraisuuspääoman suhde vastuuvälään (pl. tasoitusmäärä)

Kalevan tase käyvin arvoin

juus on määritelty muun muassa Vakuutusvalvontaviraston määräyksissä. Riskienhallintasuunnitelmaan liittyy kiinteästi toiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi laadittu jatkuvuussuunnitelma, jota ylläpidetään ja testataan säännöllisesti. Jatkuvuussuunnitelma sisältää myös poikkeusolojen varautumissuunnitelman.

Riskeistä ja riskienhallinnasta on laadittu tilinpäätöksen liitetieto, jossa on selvitetty Kalevan riskienhallinnan yleiset periaatteet, riskienhallinnan vastuu ja valvonta, organisointi sekä prosessit ja riskit.

Yhtiön hallinto

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 25.4.2007 hallintoneuvoston jäsenmääräksi vahvistettiin 23. Erovuoroisista hallintoneuvoston jäsenistä uudeksi kolmivuotiskaudeksi valittiin Riku Aalto, Heikki Kyöstiä, Tarja Lankila, Hannu Penttilä, Klaus Sohlberg, Erkki Solja ja Kaija Ward. Hallintoneuvoston uusiksi jäseniksi eroa pyytäneiden tilalle valittiin puheenjohtaja Merja Ailus Markku Jalosen tilalle, talousjohtaja Jukka

Mattila Pentti Jaskarin tilalle ja puheenjohtaja Katriina Laaksonen Jari Kokkosen tilalle. Ailuksen ja Laaksonen toimikaudet kestävät vuoden 2008 yhtiökokoukseen asti ja Mattilan toimikausi vuoden 2009 yhtiökokoukseen asti.

Hallintoneuvosto valitsi 17.10.2007 pitämässään kokouksessa puheenjohtajakseen hallituksen puheenjohtaja Klaus Sohlbergin ja varapuheenjohtajakseen kouluneuvos Erkki Kangasniemen seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen pidettävään vaaliin saakka.

Hallituksen jäseninä toimivat koko kertomusvuoden ajan varatoimitusjohtaja, konsernihoitajan varamies Kari Stadigh puheenjohtajana, varatoimitusjohtaja Markku Hyvärinen varapuheenjohtajana sekä muina jäseninä rehtori Eero O. Kasanen, johtaja Sirpa Mannila, johtaja Paula Salonen ja johtaja Hannu Tarvonen.

Erovuorossa olleista hallituksen jäsenistä Kari Stadigh ja Hannu Tarvonen valittiin uudelleen kolmivuotiskaudeksi 2008 – 2010.

Hallituksen voitonjakoehdotus

Kalevan konsernin jakokelpoinen vapaa oma pääoma oli tilinpäätöksessä 153 437 558,76 euroa.

Hallitus ehdottaa, että emoyhtiön tilikauden voitto ja edelliseltä tilikaudelta siirtyneet voittovarot, yhteensä 1 494 356,76 euroa, käytetään siten, että takuupääomalle maksetaan korkoa 840 000,00 euroa, hallituksen käyttövaroihin siirretään 100 000,00 euroa, varmuusrahastoon siirretään 500 000,00 euroa ja loput 54 356,76 euroa jätetään tulostilille.

Jos ehdotus hyväksytään, yhtiön rahastot ovat seuraavat:

Takuupääoma	euroa	8 409 396,32
Pohjarahasto	euroa	168 187,93
Varmuusrahasto	euroa	150 477 723,85
Rahastot yhteensä	euroa	159 055 308,10

Helsingissä 4. päivänä maaliskuuta 2008

KESKINÄINEN VAKUUTUSYHTIÖ KALEVA

Hallitus

Kari Stadigh Hallituksen puheenjohtaja	Markku Hyvärinen Hallituksen varapuheenjohtaja	Eero O. Kasanen
Sirpa Mannila	Paula Salonen	Hannu Tarvonen
	Matti Rantanen Toimitusjohtaja	

Edellä oleva tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu hyvän kirjanpitoalan mukaisesti. Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä 18. päivänä maaliskuuta 2008

Tomi Englund
KHT

Kunto Pekkala
KHT

Konsernituloslaskelma

1 000 euroa	2007	2006
VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA		
Vakuutusmaksutulo		
Vakuutusmaksutulo	53 432	59 838
Jälleenvakuuttajien osuus	-229	-176
	53 203	59 662
Sijoitustoiminnan tuotot	187 424	177 994
Korvauskulut		
Maksetut korvaukset	-172 846	-356 393
Jälleenvakuuttajien osuus	-172 846	-356 393
	-172 846	-356 393
Korvausvastuun muutos	-3 762	-6 394
Jälleenvakuuttajien osuus	-3 762	-6 394
	-3 762	-6 394
	-176 608	-362 787
Vakuutusmaksuvastuun muutos		
Vakuutusmaksuvastuun muutos	15 701	192 216
Jälleenvakuuttajien osuus	15 701	192 216
	15 701	192 216
Liikekulut	-7 432	-6 011
Sijoitustoiminnan kulut	-71 028	-55 859
Sijoitusten arvonkorotusten oikaisu		-74
Vakuutustekninen tulos	1 260	5 141
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA		
Muut tuotot	59 272	26 638
Muut kulut	-57 808	-27 698
Osuus osakkuusyritysten voitoista / tappioista	4	
Voitto / tappio ennen satunnaisia eriä	2 728	4 081
Tuloverot		
Tilikauden verot	-171	-90
Aikaisempien tilikausien verot	-3	10
Laskennalliset verot	38	15
	-136	-65
Tilikauden voitto / tappio	2 592	4 016

Emoyhtiön tuloslaskelma

1 000 euroa

2007

2006

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA

Vakuutusmaksutulo		
Vakuutusmaksutulo	53 432	59 838
Jälleenvakuuttajien osuus	-229	-176
	53 203	59 662
Sijoitustoiminnan tuotot	188 418	178 579
Korvauskulut		
Maksetut korvaukset	-172 846	-356 393
Jälleenvakuuttajien osuus	-172 846	-356 393
	-3 762	-6 394
Korvausvastuun muutos	-3 762	-6 394
Jälleenvakuuttajien osuus	-3 762	-6 394
	-176 608	-362 787
Vakuutusmaksuvastuun muutos		
Vakuutusmaksuvastuunmuutos	15 701	192 216
Jälleenvakuuttajien osuus	15 701	192 216
	15 701	192 216
Liikekulut	-7 432	-6 011
Sijoitustoiminnan kulut	-72 034	-56 635
Sijoitusten arvonkorotusten oikaisu		-74
Vakuutustekninen tulos	1 248	4 950

MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA

Muut tuotot	82	
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron muutos	19	-12
Vapaaehtoisten varausten muutos		
Luottotappiovarauksen lisäys/vähennys	123	68
	142	56
Tuloverot	-174	-80
Tilikauden voitto / tappio	1 298	4 926

Konsernitase

1 000 euroa

2007

2006

VASTAAVAA

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet	3	10
Muut pitkävaikutteiset menot	1 417	1 703
	1 420	1 713

Sijoitukset

Kiinteistösijoitukset		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	41 736	44 220
Sijoitukset osakkuusyrityksissä		
Osakkeet ja osuudet	4	
Lainasaamiset	4 950	2 352
	4 954	2 352
Muut sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	343 720	374 145
Rahoitusmarkkinavälineet	765 133	703 659
Muut lainasaamiset	1 660	2 077
Talletukset	39 514	77 183
	1 150 027	1 157 064
	1 196 717	1 203 636

Saamiset

Ensivakuutustoiminnasta		
Jälleenvakuutustoiminnasta	44	126
Muut saamiset	2 010	15 210
	2 054	15 336

Muu omaisuus

Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	3	9
Muut aineelliset hyödykkeet	52	40
	55	49
Rahat ja pankkisaamiset	1 028	4 988
Muu omaisuus	20 217	13 085
	21 300	18 122

Siirtosaamiset

Korot ja vuokrat	7 653	8 251
Muut siirtosaamiset	1 022	1 707
	8 675	9 958
	1 230 166	1 248 765

1 000 euroa	2007	2006
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Takuupääoma	8 409	8 409
Pohjarahasto	168	168
Arvonkorotusrahasto	841	841
Varmuusrahasto	149 978	145 978
Muut rahastot	102	122
Edellisten tilikausien voitto / tappio	2 874	3 698
Tilikauden voitto	2 592	4 016
	164 964	163 232
Vakuutustekninen vastuvelka		
Vakuutusmaksuvastuu	991 508	1 007 209
Jälleenvakuuttajien osuus		
	991 508	1 007 209
Korvausvastuu	67 585	63 823
Jälleenvakuuttajien osuus		
	67 585	63 823
	1 059 093	1 071 032
Velat		
Ensivakuutustoiminnasta	72	112
Jälleenvakuutustoiminnasta	103	151
Muut velat	4 816	12 971
Laskennalliset verovelat	741	779
	5 732	14 013
Siirtovelat	377	488
	1 230 166	1 248 765

Emoyhtiön tase

1 000 euroa	2007	2006
VASTAAVAA		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	3	10
Muut pitkävaikutteiset menot	1 417	1 703
	1 420	1 713
Sijoitukset		
Kiinteistösijoitukset		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	24 118	27 947
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	16 118	16 795
	40 236	44 742
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja osakkuusyrityksissä		
Saman konsernin yritykset		
Osakkeet ja osuudet	15 726	15 726
Osakkuusyritykset		
Osakkeet ja osuudet	4	4
Lainasaamiset	4 950	2 352
	20 680	18 082
Muut sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	345 468	375 893
Rahoitusmarkkinavälineet	765 133	703 659
Muut lainasaamiset	1 660	2 077
Talletukset	39 514	77 183
	1 151 775	1 158 812
	1 212 691	1 221 636
Saamiset		
Ensivakuutustoiminnasta		
Jälleenvakuutustoiminnasta	44	126
Muut saamiset	3 387	16 429
	3 431	16 555
Muu omaisuus		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	3	9
Muut aineelliset hyödykkeet	52	40
	55	49
Rahat ja pankkisaamiset	894	359
	949	408
Siirtosaamiset		
Korot ja vuokrat	7 647	8 246
Muut siirtosaamiset	818	332
	8 465	8 578
	1 226 956	1 248 890

Emoyhtiön tase →

1 000 euroa	2007	2006
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Takuupääoma	8 409	8 409
Pohjarahasto	168	168
Muut rahastot		
Varmuusrahasto	149 978	145 978
Hallituksen käyttövarat	102	122
Edellisten tilikausien voitto	197	111
Tilikauden voitto	1 298	4 926
	160 152	159 714
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Poistoero	2 058	2 077
Vapaaehtoiset varaukset		
Luottotappiovaraus	296	419
	2 354	2 496
Vakuutustekninen vastuovelka		
Vakuutusmaksuvastuu	991 508	1 007 209
Jälleenvakuuttajien osuus		
	991 508	1 007 209
Korvausvastuu	67 585	63 823
Jälleenvakuuttajien osuus		
	67 585	63 823
	1 059 093	1 071 032
Velat		
Ensivakuutustoiminnasta	72	112
Jälleenvakuutustoiminnasta	103	151
Muut velat	4 807	14 897
	4 982	15 160
Siirtovelat	375	488
	1 226 956	1 248 890

Rahoituslaskelma

1 000 euroa	Konserni		Emoyhtiö	
	2 007	2 006	2 007	2 006
Liiketoiminnan rahavirta				
Voitto (tappio) varsinaisesta toiminnasta/ voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	2 728	4 080	1 330	4 950
Oikaisut				
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	-11 939	-185 821	-11 939	-185 821
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonorotukset	11 262	4 007	11 262	4 007
Realisoitumattomat kurssivoitot/-tappiot	1 131	527	1 131	527
Suunnitelman mukaiset poistot	1 525	1 563	775	783
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua				
Muut oikaisut	-59 718	-82 103	-59 712	-81 860
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	-55 011	-257 747	-57 153	-257 414
Käyttö pääoman muutos				
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	9 276	5 846	7 950	2 336
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	-8 354	-1 822	-8 708	-2 396
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-54 089	-253 723	-57 911	-257 474
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-144	-114	-150	-193
Maksetut välittömät verot	-174	-80	-174	-80
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	-54 407	-253 917	-58 235	-257 747
Liiketoiminnan rahavirta	-54 407	-253 917	-58 235	-257 747
Investointien rahavirta				
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-1 670 836	-1 263 643	-1 669 572	-1 260 338
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	1 693 046	1 461 518	1 692 975	1 462 538
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-5 441	4 243	-310	-871
Investointien rahavirta	16 769	202 118	23 093	201 329
Rahoituksen rahavirta				
Maksetut osingot/takuupääoman korot ja muu voitonjako	-860	-855	-860	-855
Rahoituksen rahavirta	-860	-855	-860	-855
Rahavarojen muutos	-38 498	-52 654	-36 002	-57 273
Rahavarat tilikauden alussa	82 325	134 979	77 695	134 968
Rahavarat tilikauden lopussa	43 827	82 325	41 693	77 695
	-38 498	-52 654	-36 002	-57 273

Rahavirtalaskelman erät eivät ole suoraan johdettavissa taseista mm. valuuttakurssimuutosten takia.

Liitetiedot

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu noudattaen vakuutusyhtiölain 10 luvun säännöksiä, sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antamaa asetusta sekä vakuutusvalvontaviraston antamia määräyksiä ja ohjeita. Tilinpäätöksessä noudatetaan osakeyhtiö- ja kirjanpitolain säännöksiä ja kirjanpitoasetusta siten kuin vakuutusyhtiölaissa ja STM:n asetuksessa säädetään.

Konsolidointiperiaatteet

Kalevan konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhtiö Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan lisäksi kaikki tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti yli puolet äänivallasta. Konserniin ei kuulu tytäryhtiöitä, joissa määräysvalta perustuu muuhun kuin äänivalltaan. Konserniin kuuluvat yhtiöt on eritelty liitetiedoissa ja konsernirakenteen muutokset on esitetty toimintakertomuksessa.

Konserniyhtiöiden tilinpäätökset sisällytetään konsernitilinpäätökseen yhtenäisten laskentaperiaatteiden mukaisina.

Konsernitilinpäätös laaditaan emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelminä. Konsernin sisäiset liiketapahtumat, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset katteet ja voitonjako eliminoidaan.

Vuoden aikana hankitut tytäryhtiöt otetaan mukaan hankintahetkestä lähtien ja myydyt olennaisilta osin luovutushetkeen asti.

Finanssi-Sammon tuloslaskelman erät on konsernituloslaskelmassa esitetty muissa tuotoissa ja muissa kuluissa. Taseessa Finanssi-Sammon vaihtomaisuus ja rahoitusarvopaperit esitetään kohdassa Muu omaisuus.

Keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnissa käytetään hankintamenomenetelmää. Tytäryhtiöosakkeiden hankintamenon ja yhtiöiden hankintahetken oman pääoman erotus kohdistetaan ensisijaisesti tytäryhtiöiden kiinteistöille ja poistetaan niiden poistosuunnitelman mukaisesti. Kohdistamaton osuus esitetään konserniliikearvona tai -reservinä ja poistetaan taloudellisena vaikutusaikana.

Vähemmistöosuudet tytäryhtiöiden tilikauden tuloksesta ja omasta pääomasta esitetään erillisinä erinä tuloslaskelmassa ja taseessa.

Vapaaehtoisten varausten ja poistojen käsittelyä konsernitilinpäätöksessä on selostettu kohdassa verot ja tilinpäätössiirrot.

Osakkuusyhtykset

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty osakkuusyhtykseenä pääomaosuusmenetelmällä yhtiöt, joissa konsernin osakeomistus ja ääniosuus on 20–50 %. Asunto- ja kiinteistöyhtiöitä ei ole yhdistelty osakkuusyhtykseenä konsernitilinpäätökseen.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset, saamisluonteiset sijoitukset, ja velat on muutettu Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä noteeraamaan keski-kurssiin. Muut sijoitukset on arvostettu hankintahetken valuuttakurssiin tai sitä alempana tilinpäätöspäivän kurssiin, lukuun ottamatta sijoitusomaisuusluonteisia osakkeita, joiden arvostamisessa ei ole eroteltu valuuttakurssin ja markkina-arvon vaikutusta. Saamisten ja sijoitusten valuuttakurssierot esitetään sijoitustoiminnan erissä muut tuotot ja kulut muista sijoituksista.

Arvostus ja jaksotus

Hankintamenoon sisällytetään hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet muuttuvat menot.

Aineettomat hyödykkeet ja kalusto kirjataan taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenoon. Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu mm. itse tehtyjä atk-järjestelmiä sekä vuokrahuoneistojen perusparannuksia.

Kiinteistöosakkeet merkitään taseeseen hankintamenoon tai sitä alempana käypään arvoon. Rakennukset ja rakennelmat esitetään suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon tai sitä alemman käyvän arvon suuruisina. Käyttöomaisuusluonteisten kiinteistösijoitusten arvonalennusten kirjaaminen perustuu niiden olennaisuuteen ja pysyvyyteen. Joidenkin kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden kirjanpitoarvoihin sisältyy aikaisempina vuosina tehtyjä arvonnkorotuksia.

Sijoitusomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet kirjataan hankintamenoon tai sitä alempana todennäköiseen luovutushintaan. Pääomarahastojen arvon alentuminen kirjataan kuitenkin rahaston perustamisesta lukien rahaston neljän ensimmäisen toimintavuoden aikana, rahastojen rahastot viiden ensimmäisen toimintavuoden aikana, vain jos arvon alentumista pidetään pysyvänä. Käyttöomaisuusluonteiset osakkeet ja osuudet esitetään hankintahinnassaan tai sitä alemmassa käyvässä arvossa, jos arvonalentumista pidetään pysyvänä. Osakkeet arvostetaan keskihintaperiaatetta käyttäen.

Rahoitusmarkkinavälineisiin luetaan kuuluviksi joukkovelkakirjalainat ja rahamarkkinainstrumentit. Ne kirjataan taseeseen pääsääntöisesti hankintamenon määräisinä. Rahoitus-

Liitetiedot →

markkinavälineiden nimellisarvon ja hankintamenon välinen erotus jaksotetaan korkotuottoihin vastaeränä niiden hankintameno. Korkotuotot jaksotetaan efektiivisen koron menetelmällä sopimuksen juoksuajalle. Tällä menetelmällä korkotuotot jaksotetaan rahoitusinstrumenttien juoksuajalle tasaisesti suhteessa instrumentin taseessa olevaan pääomaan.

Saamiset ja saamisluonteiset sijoitukset esitetään nimellisarvossa tai sitä alemmassa käyvässä arvossa. Saamisluonteisten sijoitusten pääomiin liittyvät luottotappiot käsitellään arvonalentumisina.

Johdannaissopimukset arvostetaan tilinpäätöspäivän käypään arvoon.

Ei-suojaavan johdannaissopimuksen käyvän arvon ja sitä korkeamman kirjanpitoarvon/sopimuskurssin negatiivinen erotus kirjataan kuluksi. Positiivinen erotus otetaan huomioon vain toimintapääomalaskelmassa. Lisäksi toimintapääomasta vähennetään ei-suojaavista johdannaisista enimmäistappio, joka on laskettu Value-At-Risk -menetelmää käyttäen. Operatiivisessa suojaustarkoituksessa tehtyjen valuuttajohdannaisten aiheuttamaa enimmäistappiota ei vähennetä toimintapääomasta siltä osin kuin niiden deltakorjattujen kohde-etuuskäyvät arvot vastaavat valuuttamääräisten käteis-sijoitusten käypiä arvoja tilinpäätöspäivänä.

Sijoitusomaisuusluonteisten sijoitusten arvonorotukset ja niiden oikaisut kirjataan tulosvaikutteisesti ja esitetään omana rivinä sijoitustoiminnan nettotuotoissa. Käyttöomaisuusluonteisten sijoitusten arvonorotukset ja niiden peruutukset merkitään sidotussa pääomassa olevaan arvonorotusrahastoon. Aikaisemmin tehtyt arvonalennukset palautetaan käyvän

arvon noustessa enintään alkuperäiseen hankintahintaan asti.

Sijoitusten kirjanpitoarvon ja liitetiedoissa esitettävän jäljellä olevan hankintamenon erotus muodostuu arvonorotuksista ja osakkuusyritysten pääomaosuusmenetelmän mukaisista osuuskertymistä.

Poistot

Aineettomista hyödykkeistä, rakennuksista ja niiden ainesosista sekä kalustosta tehdään suunnitelman mukaiset tasapoistot, jotka perustuvat arvioituun taloudelliseen käyttöaikaan. Mikäli arvio poikkeaa tilinpäätöshetkellä aiemmasta arviosta, poistoaikaa muutetaan vastaavasti.

Aineettomat oikeudet	5 vuotta
Liikearvo	5–10 "
Konserniliikearvo ja -reservi	3–10 "
Muut pitkävaikutteiset menot	3–10 "
Asuin-, toimisto- ja liikerakennukset	40–60 "
Teollisuus- ja varastorakennukset	30–50 "
Rakennusten ainesosat	10–15 "
Atk-laitteet ja autot	3–5 "
Muu kalusto	10 "

Sijoitusomaisuusluonteisten kiinteistöjen rakennuksille kohdistetuista tuloutetuista arvonorotuksista tehdään vuosittain rakennusten keskimääräistä taloudellista käyttöaikaan vastaava suunnitelman mukainen poisto.

Käyvät arvot

Kiinteistöt ja kiinteistöyhtiöiden osakkeet on jaettu omassa käytössä olevaan ja muussa kuin omassa käytössä olevaan omaisuuteen. Jos kiinteistöomaisuuteen kuuluvasta kohteesta vain osa

on yhtiön omassa käytössä, oma käyttö ja muu käyttö määritetään käytettyjen pinta-alojen suhteessa.

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden käyvät arvot tarkistetaan neljännesvuosittain. Arviointi on tehty käyttäen konsernin omaa asiantuntemusta. Jokainen kohde arvioidaan erikseen. Sijoituskiinteistöjen arviot perustuvat kiinteistöistä saadun tai saatavissa olevan nettovuokratuoton määrään ja kiinteistömarkkinoilla vallitseviin tuottovaatimuksiin. Arvioinnissa otetaan huomioon kohteen sijainti, käyttötarkoitus, erityispiirteet, vuokrasopimuksen mukainen nykytuotto ja mahdolliset arvonnousuodotukset sekä käytetään alalla julkaistuja tilastoja ja ennusteita. Omassa käytössä olevien kiinteistöjen arviot perustuvat kiinteistön ominaisuudet huomioon ottaen markkinoilta saatavissa oleviin vuokratuottoihin ja vallitseviin tuottovaatimuksiin.

Käypiä arvoja laskettaessa julkisen kaupankäynnin kohteen olevien osakkeiden ja rahoitusmarkkinavälineiden käypänä arvona käytetään niiden tilinpäätöspäivän ostokurssia tai sen puuttuessa viimeisintä kaupankäyntikurssia. Osakkeiden ja rahoitusmarkkinavälineiden, joilla ei ole markkina-arvoa, käypänä arvona käytetään mm. jäljellä olevaa hankintamenoa tai todennäköistä luovutushintaa. Muiden vakuutusyhtiöiden osakkeiden käypänä arvona käytetään varovaisesti arvioitua todennäköistä luovutushintaa tai sen puuttuessa substanssiarvoa. Konserniyritysten osakkeiden käypänä arvona käytetään substanssiarvoa, jäljellä olevaa hankintamenoa ja osakkuusyritysten käypänä arvona pääomaosuusmenetelmän mukaista arvoa tai substanssiarvoa.

Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutustalletesaamisten käy-

Liitetiedot →

pänä arvona käytetään nimellisarvoa tai sitä alemmaa todennäköistä arvoa.

Kulut toiminnoittain

Oman organisaation liikekulut sekä poistot aktivoiduista atk-järjestelmistä ja kalustosta kirjataan tuloslaskelmaan toimintokohtaisesti. Osa niistä kohdistetaan suoraan toiminnoille, osa vuosittain tehtävän työaikatutkimuksen perusteella. Näin ollen toimintojen prosentuaalinen osuus vaihtelee vuosittain. Toimintokohtaiset kulut esitetään tuloslaskelmassa liikekuluissa (vakuutusten hankinta- ja hoito- sekä hallintokulut), maksetuissa korvauksissa (korvaustoiminnan hoitokulut), sijoitustoiminnan kuluissa (kiinteistö- ja muun sijoitustoiminnan hoitamisesta aiheutuvat kulut).

Muut tuotot ja kulut

Muissa tuotoissa ja kuluissa esitetään liikearvon ja konserniliikearvon poiston sekä konsernireservin vähennyksen lisäksi erät, joilla on selvä yhteys konsernin varsinaiseen toimintaan.

Verot ja tilinpäätössiirrot

Tuloverot

Tuloslaskelmassa eritellään tuloveroista satunnaisista eristä johtuvat verot. Katsauskauden verot on laskettu verosäännösten mukaisesti laskettavaan verotettavaan tuloon perustuen.

Laskennalliset verot

Emoyhtiöllä ei ole olennaisia kirjanpidon ja verotuksen väliaikaisista jakotuseroista johtuvia eroja.

Konsernitalinpäätöksessä laskennalliset verovelat ja niiden muutokset sisältävät myös konserniyhtiöiden vapaaehtoisista varauksista ja poistoroista siirretyn osuuden. Verokantana

on käytetty tilikautta seuraavan vuoden verokantaa 26 prosenttia.

Tilinpäätössiirrot

Suomen kirjanpitoa ja verotusta koskevien säännösten perusteella yhtiöt voivat kirjata tilinpäätökseensä eräitä veroaikutteisia vapaaehtoisia varauksia sekä suunnitelman ylittäviä poistoja. Vapaaehtoisia varauksia käytetään yhtiöiden tilinpäätös- ja verosuunnittelussa. Varausten määrä tai sen muutos eivät kuvaa yhtiöiden riskejä. Vapaaehtoiset varaukset ja suunnitelman mukaisten poistojen ja elinkeinoverotuksessa sallittujen kokonaispoistojen erotus esitetään konserniyhtiöiden omissa tilinpäätöksissä omana eränään tuloslaskelman erässä tilinpäätössiirrot ja kertynyt erotus taseessa tilinpäätössiirtojen kertymänä. Tilinpäätössiirrot ja niiden kertymä esitetään niistä johtuva laskennallista verovelkaa vähentämättä.

Konsernitalinpäätöksessä konserniyhtiöiden vapaaehtoiset varaukset mukaan lukien tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen erotus jaetaan konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

Vapaaehtoisista varauksista ja poistoerosta omaan pääomaan sisältyvää määrää ei ole sisällytetty konsernitaseeseen voitonjakokelpoisiin varoihin voitonjaon enimmäismäärää laskettaessa.

Vastuovelka

Vastuovelka on jaettu vakuutusmaksuvastuuseen ja korvausvastuuseen sen mukaan onko vakuutustapahtuma sattunut ennen tasepäivää vai myöhemmin. Suurin osa vastuista on diskontattu. Vastuuelan laskennassa käytetty diskonttaus korko on yhtiön hallituksen

hyväksymien laskuperusteiden mukainen ja täyttää sosiaali- ja terveysministeriön määräyksen 1999:65 vaatimukset.

Vakuutusmaksuvastuu lasketaan ensivakuutuksessa vakuutuskohtaisesti ja jälleenvakuutuksessa antavan yhtiön ilmoituksen perusteella. Ensivakuutuksen vakuutusmaksuvastuu on diskontattu maksuperusteissa käytetyllä laskuperustekorolla 4,5 prosenttia. Vakuutusmaksuvastuun laskennassa ei ole käytetty zillmeerausta. Säästövakuutuksen päätyttyä määräytyvien lisäetujen vastuuksi on merkitty arvio niiden maksettavasta määrästä säästösummien ja kuolemantapausten yhteydessä vuonna 2008 ja muiden osalta mahdollinen enimmäismäärä takaisinostojen yhteydessä 1.1.2008.

Korvausvastuuta laskettaessa vain alkaneiden eläkkeiden korvausvastuusta käytetään diskonttausta. Ensivakuutuksen alkaneiden eläkkeiden korvausvastuu on diskontattu maksuperusteissa käytetyllä laskuperustekorolla 4,5 prosenttia. Vastaanotetun jälleenvakuutuksen korvausvastuu perustuu antavan yhtiön ilmoitukseen ja arvioon vielä tilittämättä olevasta korvauskulusta.

Henkivakuutuksen kohtuusperiaate

Vakuutusyhtiölain 13 luvun 3§:n mukaan henkivakuutuksessa on noudatettava ns. kohtuusperiaatetta sellaisten vakuutusten kohdalla, joilla on vakuutussopimuksen mukaan oikeus vakuutusten mahdollisesti tuottaman ylijäämän perusteella myönnettäviin lisäetuihin. Mikäli vakavaraisuusvaatimukset eivät ole esteenä, kohtuullinen osa ylijäämästä on palautettava lisäetuina näille vakuutusksille.

Kalevan nykyisin harjoittaman liiketoiminnan puitteissa tavoitteena on

Liitetiedot →

antaa voitonjakoon oikeutetuille vakuutussäästöille laskuperustekoron lisäksi asiakashyvitys, joka mahdollisimman hyvin suojaa säästöt inflaatiolta. Asiakashyvitys päätetään vuosittain ja sen tasossa pyritään jatkuvuuteen. Vuotuisia hyvityksiä täydentää vuoden 2003 alussa käyttöön otettu säästövakuutuksen päätyttyä määräytyvä ja maksettava lisäetu, joka perustuu yhtiön sijoitusten vuotuisiin tuottoihin suhteessa vakuutuksille vuosittain annettuihin hyvityksiin laskuperustekorko mukaan lukien.

Kalevan myöntämille riskimuotoisille vakuutuksille niiden mahdollisesti tuottamaa ylijäämää palautetaan lisäetuina, jotka perustuvat tuote- ja asiakassegmenttikohtaiseen vahinkokehitykseen.

Yhtiön vakavaraisuusasema pyritään pitämään sellaisena, että se ei rajoita lisäetujen antamista vakuutusottajille eikä takuupääoman omistajille maksettavaa korkoa.

Eläkejärjestelyt

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TEL-vakuutuksilla. Lisäksi on vakuutusyhtiössä hoidettuja lisäeläketurvajärjestelyjä. Eläkevakuutusmaksut kirjataan tuloslaskelmaan suoritteperusteisesti.

1 000 euroa	Konserni/Emoyhtiö	
	2007	2006
1 VAKUUTUSMAKSUTULO		
Ensivakuutus		
Kotimaasta	53 291	59 712
Jälleenvakuutus	141	126
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	53 432	59 838
ENSIVAKUUTUKSEN VAKUUTUSMAKSUTULO		
Henkivakuutus		
Muu yksilöllinen henkivakuutus	37 878	43 328
Työntekijäin ryhmähenkivakuutus	144	125
Muu ryhmähenkivakuutus	15 269	16 259
	53 291	59 712
Jatkuvat vakuutusmaksut	42 614	40 786
Kertamaksut	10 677	18 926
	53 291	59 712
Vakuutusmaksut sopimuksista, jotka oikeuttavat hyvitykseen	53 291	59 712
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista		
2 MAKSETUT KORVAUKSET		
Ensivakuutus		
Henkivakuutus	172 799	356 383
Jälleenvakuutus	47	10
Maksetut korvaukset yhteensä	172 846	356 393
Takaisinostot	37 084	37 536
Säästösummien takaisinmaksut	96 720	283 359
Muut	39 042	35 498
Maksetut korvaukset yhteensä	172 846	356 393
3 LISÄEDUT		
Tilikautena varattujen henki- ja eläkevakuutuksen lisäetujen vaikutus tulokseen	40 743	-5 461
Maksetut terminaalibonukset	44 689	99 071
	85 432	93 610

1 000 euroa	Konserni/Emoyhtiö	
	2007	2006
4 KOKONAISLIIKEKULUT TOIMINNOITTAIN		
TULOSLASKELMAN ERÄ LIIKEKULUT		
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot		1
Muut vakuutusten hankintamenot	2 177	1 697
	2 177	1 698
Vakuutusten hoitokulut	4 367	3 265
Hallintokulut	892	1 046
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet (-)	-4	2
	7 432	6 011
KOKONAISLIIKEKULUT TOIMINNOITTAIN		
Korvausten hoitokulut	2 126	1 934
Liikekulut	7 432	6 011
Sijoitusten hoitokulut	2 722	2 861
	12 280	10 806

	2007	2006
5 SIIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTON ERITTELY		
SIJOITUSTOIMINNAN TUOTOT		
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyhtiöihin		
Korkotuotot		46
	0	46
Tuotot kiinteistösijoituksista		
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	1 143	1 222
Muut tuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	5 068	5 253
	6 211	6 475
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	27 704	14 695
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	36	22
Korkotuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	31 408	27 161
Muut tuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	55 965	40 869
	115 113	82 747
Yhteensä	121 324	89 268
Arvon alentumisten palautukset	537	2 524
Myyntivoitot	66 557	86 787
Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä	188 418	178 579
SIJOITUSTOIMINNAN KULUT		
Kulut kiinteistösijoituksista	-4 419	-4 080
Kulut muista sijoituksista	-48 712	-40 983
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut saman konsernin yrityksille	-87	-79
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut muille kuin saman konsernin yrityksille	-144	-114
Yhteensä	-53 362	-45 256
Arvon alenemiset ja poistot		
Arvon alenemiset	-11 799	-6 457
Rakennusten suunnitelmapoistot	-178	-188
	-11 977	-6 645
Myyntitappiot	-6 695	-4 733
Sijoitustoiminnan kulut yhteensä	-72 034	-56 634
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua	116 384	121 945
Sijoitustoiminnan arvonkorotusten oikaisu		-74
SIJOITUSTOIMINNAN NETTOTUOTTO TULOSLASKELMASSA	116 384	121 871
Sijoitustoiminnan tuottoihin ja kuluihin sisältyvät		
Sijoitustoiminnan valuuttakurssierot	3 229	2 079

	Jäljellä oleva hankinta- meno	2 007 Kirjan- pito- arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankinta- meno	2 006 Kirjan- pito- arvo	Käypä arvo
6 EMOYHTIÖN SIOJITUSTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSERO						
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	6 826	8 077	8 600	6 993	8 251	8 600
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	10 494	10 900	20 301	12 430	12 836	21 566
Kiinteistöosakkeet omistus- yhteisyhteisöissä	3 315	3 315	3 350	3 759	3 759	4 626
Muut kiinteistöosakkeet	1 826	1 826	2 760	3 101	3 101	3 510
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	16 118	16 118	16 118	16 795	16 795	16 795
	38 579	40 236	51 129	43 078	44 742	55 097
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	15 726	15 726	15 726	15 726	15 726	15 726
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	4	4	4	4	4	4
Pääomalainat	4 950	4 950	4 950	2 352	2 352	2 352
	4 954	4 954	4 954	2 356	2 356	2 356
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	345 468	345 468	542 542	375 893	375 893	633 429
Rahoitusmarkkinavälineet	765 133	765 133	757 631	703 659	703 659	695 705
Muut lainasaamiset	1 660	1 660	1 660	2 077	2 077	2 077
Talletukset	39 514	39 514	39 515	77 183	77 183	77 183
	1 151 775	1 151 775	1 341 348	1 158 812	1 158 812	1 408 394
	1 211 034	1 212 691	1 413 157	1 219 972	1 221 636	1 481 573
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää: korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta				1 012		
Kirjanpitoarvo sisältää Tuloutettuja arvonorotuksia		1 657			1 664	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			200 466			259 937

Osake	Kotivaltio	Kpl	Omistus- osuus %	Kirjanpitoarvo EUR	Käypä arvo EUR
7 EMOYHTIÖN OMISTAMAT TOISTEN YRITYSTEN OSAKKEET JA OSUDET					
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva 31.12.2007					
Kotimaiset osakkeet ja osuudet					
PÖRSSIYHTIÖT					
Ahlström Oyj	Suomi	124077	0,265	2 029 899,72	2 029 899,72
Alma Media Oyj	Suomi	4 189 281	5,614	12 388 902,13	48 847 016,46
Basware Oyj	Suomi	93 800	0,817	765 089,36	938 000,00
Cargotec Oyj	Suomi	103 516	0,161	3 276 281,40	3 276 281,40
Comptel Oyj	Suomi	6 991 875	6,531	9 718 706,25	9 718 706,25
Elektrobit Group Oyj	Suomi	1 000 000	0,772	1 640 000,00	1 640 000,00
Finnair Oyj	Suomi	198 358	0,223	1 591 162,95	1 598 230,90
Finnlines Oyj	Suomi	200 000	0,491	2 065 964,71	3 048 000,00
Huhtamäki Oyj	Suomi	490 200	0,464	3 980 424,00	3 980 424,00
Kemira Oyj	Suomi	404 900	0,323	3 920 243,21	5 830 560,00
Kesko Oyj	Suomi	127 064	0,129	4 792 854,08	4 792 854,08
Neste Oil Oyj	Suomi	140 000	0,054	3 320 992,73	3 371 200,00
Nokia Oyj	Suomi	380 000	0,009	4 362 191,19	10 077 600,00
Norvestia Oyj	Suomi	189 700	1,238	1 134 102,88	1 612 450,00
Outokumpu Oyj	Suomi	286 356	0,157	4 433 743,93	6 070 747,20
Salcomp Oyj	Suomi	1 218 473	3,126	3 899 113,60	4 776 414,16
Sampo Oyj	Suomi	6 127 855	1,059	21 657 774,79	110 730 339,85
Sanoma-WSOY Oyj	Suomi	1 130 026	0,683	17 906 632,84	22 125 909,08
Satama Interactive Oyj	Suomi	1 000 000	2,425	1 004 732,73	1 250 000,00
Stora Enso Oyj	Suomi	618 789	0,078	6 293 084,13	6 293 084,13
Talvivaaran Kaivososakeyhtiö	Suomi	300 000	0,134	1 103 752,76	1 206 790,75
Tamfelt Oyj Abp	Suomi	322 917	1,171	2 695 030,88	3 875 004,00
Tecnomen Oyj	Suomi	1 300 000	2,194	1 612 000,00	1 612 000,00
Teleste Oyj	Suomi	798 541	4,519	3 999 427,20	5 334 253,88
Uponor Oyj	Suomi	280 000	0,382	1 803 513,44	4 821 600,00
Vaisala Oyj	Suomi	190 800	1,047	3 332 280,01	6 592 140,00
YIT-Yhtymä Oyj	Suomi	872 917	0,686	5 199 483,12	13 085 025,83
YHTEENSÄ				129 927 384,04	288 534 531,69
TYTÄRYHTIÖT					
Finanssi-Sampo Oy	Suomi	1 600 000	100,00	15 726 419,98	15 726 420,98
YHTEENSÄ				15 726 419,98	15 726 420,98
OSAKKUUSYRITYKSET					
SaKa Hallikiinteistöt Oy	Suomi	480	48,00	3 840,00	3 840,00
YHTEENSÄ				3 840,00	3 840,00

Osake	Kotivaltio	Kpl	Omistus- osuus %	Kirjanpitoarvo EUR	Käypä arvo EUR
SIJOITUSRAHASTOT					
Danske Capital Trans-Balkan Kasvu	Suomi	218 639	-	5 040 037,76	6 439 903,63
Fourton Odysseus Kasvu	Suomi	56 654	-	7 136 285,35	10 095 662,54
Goldman Sach Asset Managemant					
Liquidity Partners 2007	Suomi	75 000	-	4 832 861,22	4 832 861,22
Mandatum Emerging Markets Dept.	Suomi	21 454 794	-	34 566 677,01	34 566 677,01
Mandatum European Opportunities Kasvu	Suomi	13 750 077	-	13 750 077,22	19 453 059,25
Mandatum High Yield Kasvu	Suomi	50 595 160	-	52 342 881,57	55 393 099,06
Icecapital Global Infrastructure B	Suomi	89 485	-	9 643 847,92	9 643 847,92
Mandatum Itä-Eurooppa Kasvu	Suomi	1 005 532	-	3 483 083,50	3 537 834,73
Mandatum Kultta K	Suomi	562 399	-	629 274,13	961 770,18
Mandatum Raaka-Aine K	Suomi	6 162 309	-	6 264 970,96	7 713 300,21
Mandatum Russia Kasvu	Suomi	1 867 417	-	2 349 612,45	6 326 305,44
Mandatum Russia Small Cap Kasvu	Suomi	1 929 664	-	2 000 000,00	3 391 345,46
Mandatum US Bond Kasvu	Suomi	5 547 676	-	5 162 853,69	5 547 121,05
Sampo Japani Osake Kasvu	Suomi	39 367 487	-	4 470 571,78	4 470 571,78
eQ Turun Yliopiston Juhlavuoden Rahasto B	Suomi	10 064	-	946 628,42	946 628,42
YHTEENSÄ				152 619 662,98	173 319 987,90
PÄÄOMARAHASTOT					
Amanda III Eastern Equity Ky	Suomi	-	-	565 348,00	638 620,52
CapMan Real Estate I Ky	Suomi	-	-	2 569 858,10	2 569 858,10
MB Equity Fund III Ky	Suomi	-	-	723 530,03	855 163,66
Mandatum Pääomarahasto I Ky	Suomi	-	-	2 839 170,11	3 091 376,36
Nordic Mezzanine Fund 2 Ltd	Suomi	-	-	733 411,74	997 334,84
YHTEENSÄ				7 431 317,98	8 152 353,48
MUUT				2 251 932,31	2 462 483,06
KOTIMAISET OSAKKEET JA OSUDET YHTEENSÄ				307 960 557,29	488 199 617,11
Ulkomaiset osakkeet ja osuudet					
PÖRSSIYHTIÖT					
YHTEENSÄ				0,00	0,00
SIJOITUSRAHASTOT					
Schroder European Smaller Companies Fund	Tanska	252 084	-	2 137 373,73	6 382 767,89
Trigon Central and Eastern European Fund	Viro	510 285	-	4 096 877,54	4 545 468,12
Richelieu France	Ranska	13 227	-	4 994 250,66	5 614 067,88
Prosperity Russia Domestic Fund USD	Cayman saaret	10 000 000	-	7 234 562,87	7 234 562,87
RMF Distressed Strategies	Cayman saaret	7 941	-	10 014 307,99	10 014 307,99
Lloyed George Asia Small Companies Fund	Hong Kong	77 876	-	5 733 105,00	8 411 048,60
JF Japanese Smaller Company Trust	Japani	10 380	-	2 624 521,48	3 140 857,85
Comgest Panda	Luxemburg	3 718	-	4 587 238,97	7 414 778,36
YHTEENSÄ				41 422 238,24	52 757 859,56

Osake	Kotivaltio	Kpl	Omistus- osuus %	Kirjanpitoarvo EUR	Käypä arvo EUR
PÄÄOMARAHASTOT					
BOF III CV Investor LP (Gilde Buyout Fund III)	Alankomaat	-	-	1 550 586,00	1 684 953,47
EQT IV (Nro1) Limited Partnership	Alankomaat	-	-	2 462 867,38	3 349 418,78
EQT (General Partner) LP	Alankomaat	-	-	923 877,79	923 877,79
VenCap Syndication Trust (Capital Recovery Syndication Trust Class Fund 2002)	Cayman saaret	-	-	1 081 888,40	2 615 800,04
Access Capital II A L.P.	Iso-Britannia	-	-	857 855,70	2 202 672,00
Access Capital II B L.P.	Iso-Britannia	-	-	1 860 787,09	2 099 226,25
Access Capital II C L.P.	Iso-Britannia	-	-	1 631 186,13	2 689 095,53
CapMan Buyout VIII (Guernsey)	Iso-Britannia	-	-	1 098 165,46	1 098 165,46
YHTEENSÄ				11 467 213,95	16 663 209,32
MUUT				348 825,53	651 681,44
ULKOMAISET OSAKKEET JA OSUUDET YHTEENSÄ				53 238 277,72	70 072 750,32
KAIKKI YHTEENSÄ				361 198 835,01	558 272 367,43

1 000 euroa

1.1.-31.12.2007

8 KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOSLASKELMA

Takuupääoma 1.1.-31.12.2007	8 409
Pohjarahasto 1.1.-31.12.2007	168
Arvonkorotusrahasto 1.1.-31.12.2007	841
Varmuusrahasto 1.1.	145 978
Siirrot	4 000
Varmuusrahasto 31.12.	149 978
Hallituksen käyttövarat	
Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot 1.1.	122
Vähennykset	-20
Hallituksen käyttövarat 31.12.	102
Edellisten tilikausien tappio 1.1.	3 698
Siirto edellisten tilikausien voittoon/tappioon	4 016
Takuupääoman korkoon	-840
Varmuusrahastoon	-4 000
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	2 874
Tilikauden voitto	2 592
Yhteensä	164 964

1 000 euroa

1.1.-31.12.2007

LASKELMA VOITONJAKOKELPOISISTA VAROISTA

Tilikauden voitto	2 592
Varmuusrahasto	149 978
Hallituksen käyttövarat	102
Edellisten tilikausien voitto	2 874
- Määrä, joka konserniin kuuluvien yhteisöjen tilinpäätössiirroista on konsernitilinpäätöksessä merkitty omaan pääomaan	-2 108

Voitonjakokelpoiset varat yhteensä **153 438**

EMOYHTIÖN OMAN PÄÄOMAN MUUTOSLASKELMA

Takuupääoma 1.1.-31.12.2007	8 409
Pohjarahasto 1.1.-31.12.2007	168
Varmuusrahasto 1.1.	145 978
Siirrot	4 000
Varmuusrahasto 31.12.	149 978
Hallituksen käyttövarat	
Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot 1.1.	122
Vähennykset	-20
Hallituksen käyttövarat 31.12.	102
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	111
Siirto edellisten tilikausien voittoon/tappioon	4 926
Takuupääoman korkoon	-840
Varmuusrahastoon	-4 000
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	197
Tilikauden tulos	1 298
Yhteensä	160 152

Kpl	Konserni/Emoyhtiö	
	2007	2006
9 TAKUUPÄÄOMAN JAOTTELU		
3 ääntä/osuus	50 000	50 000
Nimellisarvo/osuus (euroa)	168	168

Yhtiön hallituksella ei ole valtuutusta takuupääoman korotukseen, optio-oikeuksien antamiseen eikä vaihtovelkakirjalainan ottamiseen.

1 000 euroa	Emoyhtiö	
	2007	2006
10 VASTUUT		
Sijoitussitoumukset	33 709	38 393
Arvonlisäverovähennykset Uudisrakentamisesta ja kiinteistöjen perusrakennuksista vuosina 2004–2005	199	206
Arvonverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyvä yhteisvastuumäärä **		
Muut omat sitoumukset		
Vuokravastuut		
Yhden vuoden kuluessa	113	111
Johdannaissopimukset		
Korkojohdannaiset		
Termiinisopimukset		
Ostetut		
Ei-suojaavat	kohde-etuus	80 000
	käypääarvo*	170
Optiosopimukset		
Ostetut		
Ei-suojaavat	kohde-etuus	110 000
	käypääarvo*	401 000
Asetetut		
Ei-suojaavat	kohde-etuus	60 000
	käypääarvo*	45
		196 000
Valuuttajohdannaiset		
Termiinisopimukset, avoimet		
Ei-suojaavat	kohde-etuus	131 709
	käypääarvo*	2 038
		140 603

1 000 euroa			Emoyhtiö	
			2007	2006
Valuuttajohdannaiset				
Terminisopimukset, lukitut				
	Ei-suojaavat	kohde-etuus käypäärho*	74 165	53 231
Optiosopimukset				
Ostetut				
	Ei-suojaavat	kohde-etuus käypäärho*	5 782	11 458
				27
Asetetut				
	Ei-suojaavat	kohde-etuus käypäärho*	8 504	6 574
			34	22
Lukitut				
	Ei-suojaavat	kohde-etuus käypäärho*		12 994
Raaka-ainejohdannaiset				
	Ei-suojaavat	kohde-etuus käypäärho*		22 701
				253

* Osakejohdannaisten käypä arvo sisältää saatua ja maksettua preemiota.

** Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva kuuluu Sampo Pankki Oyj:n arvonlisäverovelvollisuusryhmään. Ryhmän jäsenet ovat yhteisvastuullisesti vastuussa ryhmän tilittämättä olevista arvonlisäveroista.

** Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva sai hyvitystä Primasoft Oy:ltä ostamistaan palveluista vuonna 2004 ollessaan Sampo Oyj:n arvonlisäverovelvollisuusryhmän jäsen. Hyvitys perustui konserniverokeskuksen Primasoft Oy:lle antamaan kahteen arvonlisäverotusta koskevaan lainvoimaiseen päätökseen.

Vastoin edellä mainittuja päätöksiään konserniverokeskus teki joulukuussa 2004 uudet päätökset, joiden perusteella se maksuunpani joulukuussa 2004 pääosan aiemmin palautetuista arvonlisäveroista.

Sampo Oyj maksoi ilmoitus- ja tilitysvollisena jäsenenä joulukuussa 2004 maksuunpannun arvonlisäveron tammikuussa 2005 ja valitti konserniverokeskuksen jälkiverotuspäätöksistä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Helsingin hallinto-oikeus hyväksyi 12.12.2007 tehdyllä päätöksellä Sammon valituksen, kumosi tehdyt jälkiverotuspäätökset ja palautti asian konserniverokeskukseen uudelleenkäsiteltäväksi.

Mikäli konserniverokeskuksen päätökset tulevat lopullisiksi valitusprosessista huolimatta, syntyy Kalevalle velvollisuus palauttaa vuonna 2004 saamansa hyvitys 182.843 euroa Primasoft Oy:lle.

Konsernilla ei ole muita vakuutusyhtiölain 10 luvun 8 pykälän 3 momentin mukaisia vastuusitoumuksia.

1 000 euroa	2007	2006	2005	2004	2003
11 EMOYHTIÖN TUNNUSLUVUT					
Toimintapääoma					
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	159 312	158 875	154 803	150 745	146 549
Tilinpäätössiirtojen kertymä	2 354	2 495	2 551	2 846	2 972
Omaisuuksien käyrien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	200 466	259 937	235 211	146 958	104 569
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	1 807	649	2 596	4 153	3 989
Aineettomat hyödykkeet ja muut erät	-1 420	-1 713	-1 409	-549	-710
Toimintapääoma	362 519	420 243	393 752	304 153	257 369
Vakuutusyhtiölain 11 luvun 9 §:n toimintapääomavaatimus	64 696	65 855	72 286	78 062	70 818
Runsa vahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen vastuovelkaan sisältyvä tasoitusmäärä	42 059	38 903	32 866	29 920	27 824
MUUT TUNNUSLUVUT					
Liikevaihto	169 816	181 708	169 830	206 017	271 892
Vakuutusmaksutulo	53 432	59 838	53 554	109 824	162 826
Liikekustannussuhde prosentteina kuormitustulosta	70,6 %	57,9 %	59,6 %	61,7 %	62,3 %
Liikekustannussuhde prosentteina taseen loppusummasta	0,8 %	0,6 %	0,6 %	0,6 %	0,7 %
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyrien arvoin	4,1 %	9,8 %	13,4 %		
Vakavaraisuuspääoma prosentteina vastuovelasta	39,8 %	44,5 %	34,9 %	28,0 %	24,4 %
Kokonaispääoman tuotto prosentteina (käyrien arvoin)	4,3 %	10,3 %	14,1 %	10,2 %	10,3 %
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	27	32	41	44	42
Toimintapääoma tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa	362 519	420 243	393 752	304 153	257 369
Tasoitusmäärä tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa	42 059	38 903	32 866	29 920	27 824
Vakavaraisuuspääoma	404 578	459 146	426 618	334 073	285 193

1 000 euroa	2007	2006	2005
Henkivakuutusyhtiön tulosanalyysi			
Vakuutusmaksutulo	53 203	59 662	60 574
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset, niiden oikaisut ja arvon muutokset	116 384	121 871	116 278
Maksetut korvaukset	-172 846	-356 393	-129 756
Vastuuvelan muutos ennen lisäetuja (asiakasetuja) ja tasoitusmäärän muutosta	100 527	285 468	57 433
Liikekulut	-7 432	-6 011	-6 183
Vakuutustekninen tulos ennen lisäetuja (asiakasetuja) ja tasoitusmäärän muutosta	89 836	104 597	98 346
Muut tuotot ja kulut	82		
Liikevoitto tai -tappio	89 918	104 597	98 346
Tasoitusmäärän muutos	-3 156	-6 037	-2 946
Lisäedut (asiakasedut)	-85 432	-93 610	-88 245
Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	1 330	4 950	7 155
Tilinpäätössiirrot	142	55	295
Tuloverot ja muut välittömät verot	-174	-80	-2 511
Tilikauden voitto tai tappio	1 298	4 925	4 939
Kokonaistulos			
Liikevoitto / -tappio			
voitto tai tappio ennen tasoitusmäärän muutosta, lisäetuja (asiakasetuja), satunnaisia eriä, tilinpäätössiirtoja ja veroja	89 918	104 597	98 346
+/- taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvon rahaston ja arvonkorotusrahaston muutos	-58 313	22 780	86 695
Kokonaistulos	31 605	127 377	185 041
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle 1.1. – 31.12.v			
Sijoitusten tuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan laskettu ns. mukautettua Dietz'in kaavaa käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun käypään arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.			
Tuotto -% sitoutuneelle pääomalle			
Lainasaamiset	7,3 %	8,6 %	7,0 %
Joukkovelkakirjalainat	2,2 %	-0,2 %	5,7 %
* josta korkorahastoja	0,7 %	5,5 %	8,2 %
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	4,1 %	2,8 %	2,2 %
* josta korkorahastoja	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Osakkeet ja osuudet	4,7 %	26,3 %	37,8 %
Kiinteistösijoitukset	13,1 %	7,5 %	6,3 %
* josta sijoitusrahastoja ja yhteisijoitusyrityksiä	214,9 %	0,0 %	0,0 %
Muut sijoitukset	25,8 %	-8,8 %	9,4 %
Sijoitukset yhteensä	4,2 %	10,0 %	13,5 %
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut			
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	4,1 %	10,0 %	13,4 %

1 000 euroa	2007	2006	2005
Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely			
Suorat nettotuotot			
Lainasaamiset	140	200	214
Joukkovelkakirjalainat	14 813	15 777	18 617
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	16 285	11 156	7 079
Osakkeet ja osuudet	22 513	14 695	11 575
Kiinteistösijoitukset	8 202	2 396	4 307
Muut sijoitukset	527		
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-2 694	-371	-205
Arvonmuutokset kirjanpidossa			
Osakkeet ja osuudet	62 178	82 830	44 598
Joukkovelkakirjalainat	-4 629	-4 139	22 848
Kiinteistösijoitukset	-1 149	1 187	6 344
Muut sijoitukset	198	-1 860	902
Sijoitustoiminnan nettotuotot kirjanpidossa	116 384	121 871	116 279
Arvostuserojen muutos			
Osakkeet ja osuudet	-61 550	37 890	105 878
Joukkovelkakirjalainat	58	-15 286	-12 224
Kiinteistösijoitukset	539	307	-5 403
Muut sijoitukset	1 575	-287	-117
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	57 006	144 495	204 413
Johdannaisten osuus sijoitustoiminnan nettotuotosta	35 475	18 400	11 817
Sijoitusjakauma (käyvin arvoin)			
Lainasaamiset	1 660	2 077	2 273
Joukkovelkakirjalainat	429 980	419 425	647 199
* sisältää korkorahastoja	95 507	70 577	87 682
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	474 422	421 224	355 645
* sisältää korkorahastoja	0	0	0
Osakkeet ja osuudet	451 513	558 420	584 036
Kiinteistösijoitukset	60 671	60 850	58 126
* sisältää sijoitusrahastoja ja yhteissijoitusyrityksiä	2 574	3 604	2 595
Muut sijoitukset	8 675	12 473	10 240
Sijoitukset yhteensä	1 426 921	1 474 469	1 657 519

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT**Liikevaihto**

vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta + sijoitustoiminnan nettotuotto
tuloslaskelmassa + muut tuotot

Vakuutusmaksutulo

Ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Liikekustannussuhde prosentteina kuorimitustulosta

(liikekulut + korvausten selvittelykulut) / kuorimitustulo

Liikekustannussuhde prosentteina taseen loppusummasta

(liikekulut + korvausten selvittelykulut) / aloittavan taseen loppusumma

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

Sijoitusten tuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan laskettu ns. mukautettua Dietz'in kaavaa käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun käypään arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

Kokonaispääoman tuotto prosentteina (käyvin arvoin)

(Liikevoitto + vieraan pääoman korot ja kulut + vastuuvelan perustekorko + arvonkorotusrahastoon kirjattu arvonkorotus/peruutus + sijoitusten arvostuserojen muutos) / (taseen loppusumma + sijoitusten arvostuserot) (nimitäjässä vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Vakavaraisuuspääoma prosentteina vastuuvelasta

Vakavaraisuuspääoma suhteessa omalla vastuulla olevaan vakuutustekniseen vastuuvelkaan vähennettynä tasoitusmäärällä ja 75 %:lla sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelasta

Toimintapääoma tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa

Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen + tilinpäätössiirtojen kertymä
+/- sijoitusten arvostuserot +/- laskennalliset verovelat + pääomalainat – aineettomat hyödykkeet
+/- muuta laissa säädetyt erät

Vakavaraisuuspääoma tilinpäätöksen mukaisessa valuutassa

Toimintapääoma + tasoitusmäärä

TULOVEROT	2 007	2 006
Tilikauden verot	171	336
Hyväksiluetut yhtiöveronhyvitykset		-238
Aikaisempien tilikausien verot	3	-19
Verot tuloslaskelmassa	174	79
Käyttämättömät yhtiöveronhyvitykset vuosilta 2001–2004	18 330	18 372

Tilintarkastuskertomus

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan osakkaille

Olemme tarkastaneet Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilivuodelta 2007. Hallitus ja toimitusjohtaja ovat laatineet toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen, joka sisältää konsernin ja emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja emoyhtiön hallinnosta. Tilikauden aikana suoritetusta valvontatarkastuksesta on annettu erillinen kertomus.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, etteivät tilinpäätös ja toimintakertomus sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain ja vakuutusyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös ja toimintakertomus antavat kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomus on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä on vakuutusyhtiölain mukainen.

Helsingissä 18. maaliskuuta 2008

Tomi Englund
KHT

Kunto Pekkala
KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Hallintoneuvostolle on esitetty Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan vuoden 2007 toimintakertomus ja tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen sekä tilintarkastuskertomus. Hallintoneuvosto, jolla ei ole esitetyn johdosta huomautettavaa, jättää toimintakertomuksen, tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen yhtiökokoukselle sekä ehdottaa, että toimintakertomus ja tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen vahvistettaisiin ja että hallituksen ehdotus ylijäämän käyttämisestä hyväksyttäisiin.

Helsingissä 1. huhtikuuta 2008

Hallintoneuvoston puolesta

Klaus Sohlberg
puheenjohtaja

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan riskienhallinnan liitetiedot 2007

Kalevan riskienhallinta-periaatteet 31.12.2007

Riskienhallinnan yleiset periaatteet

Riskienhallinnan avulla toimintaan kohdistuvat erilaiset riskit pyritään mahdollisimman hyvin tunnistamaan, niitä pystytään arvioimaan, rajoittamaan ja valvomaan. Tavoitteena on rajata riskit Kalevan hallituksen hyväksymälle tasolle kaikkien toimintojen osalta. Riskeille asetetaan kvantitatiiviset rajat. Riskienhallinnan valvontarajoja ja menettelytapojen noudattamista seurataan jatkuvasti. Rajojen ylitykset ja poikkeamat riskienhallinnan menettelytavoista tulee arvioida ja raportoida viipymättä.

Kaleva on Sampo-konsernin yhteistoimintayhtiö, joka tekee läheistä yhteistyötä Sammon tytäryhtiön Henki-Sammon ja If Vahinkovakuutusyhtiön kanssa. Tästä syystä Kaleva noudattaa soveltuvin osin Sampo-konsernin riskienhallintaperiaatteita, joissa myös henkivakuutustoiminnan erityispiirteet on otettu huomioon.

Riskienhallinnan vastuu ja valvonta

Kalevan hallituksella on vastuu riskienhallintatoimintojen järjestämisestä ja riskienhallintasuunnitelman laadinnasta. Hallituksen on vuosittain hyväksyttävä koko toiminnan kattava riskienhallintasuunnitelma, jossa määritellään eri toimintojen riskienhallinnan tavoitteet, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet.

Hallituksen vastuulla on myös se, että kaikille toimintojen osa-alueille on olemassa ajan tasalla olevat selkeät kirjalliset toimintaperiaatteet ja valvonta siitä, että näitä periaatteita noudatetaan. Hallitus myös hyväksyy vuosittain sisäisen tarkastuksen suunnitelman, jolla erityisesti operatiivisiin riskeihin painottuva tarkastustoiminta kohdiste-

taan valittuihin tuotealueisiin ja prosesseihin.

Vakuutustekniset riskit

Vakavaraisuusasema

Kalevan vakavaraisuusasema on virallisten tunnuslukujen valossa hyvä ja yhtiö ylittää reilusti kaikki vakavaraisuuden vähimmäisvaatimukset vuoden 2007 päättyessä.

Vastuuelan korkoriski

Kalevan säästöhenkivakuutuksissa suurimmat riskit ovat vallitsevaan

Korkoriskiä on pyritty pienentämään myös vastuuelkaan sisältyvillä huomattavilla puskurierillä. Runsaan 305 miljoonan euron lisätujen vastuuta voidaan käyttää lisätujen maksamisen ohella myös laskuperusteista aiheutuvien tappioiden kattamiseen. Vakavaraisuuspääoma huomioon ottaen Kalevalla on yhteensä runsaan 660 miljoonan euron puskuri muun muassa laskuperustekorkoon liittyvän riskin hallitsemiseen.

Vastuuelka on tilinpäätöksessä diskontattu 4,5 prosentin laskuperustekorolla, joka on korkeampi kuin alle

Kalevan vakavaraisuuslukuja (milj. euroa)	31.12.2007	31.12.2006
Toimintapääoma	362,5	420,2
Toimintapääoman vähimmäismäärä	64,7	65,9
Vakavaraisuuspääoma	404,6	459,1
Vakavaraisuuspääoma vastuuelasta	39,8 %	44,5 %

korkotasoon nähden korkea kiinteä laskuperustekorko sekä suureen osaan vakuutuksista liittyvä oikeus maksaa lisämaksuja. Jälkimmäinen riski pienehti merkittävästi, kun vuoden 2004 aikana Optimi-vakuutuksien lisämaksuja koskevat rajoitteet astuivat voimaan. Tulevien lisämaksujen teoreettinen enimmäismäärä on rajoitusten jälkeen noin 1,1 miljardia euroa. Tarvittaessa vakuutusehdot mahdollistavat uusia rajoituksia Optimien lisämaksuille.

Kalevan vastuuelkaan sisältyvät vakuutussäästöt ovat kaikki perustekorkoisia 4,5 prosentin laskuperustekorolla. Yhteensä noin 690 miljoonan euron vakuutussäästöistä eräänny vuonna 2008 säästöjä 32 miljoonaa euroa. Päättyviä säästövakuutuksia voi jatkaa ainoastaan niihin liittyvän riskiturvan osalta.

15 vuoden riskiton korko. Tämän vuoksi on tehty laskelma siitä, mikä Kalevan vastuuelka olisi ollut jos säästövakuutusten vastuut olisi diskontattu 4,5 prosentin sijasta riskittömällä korolla. Riskittömällä korolla diskontattu varsinainen vastuuelka olisi 31.12.2007 ollut noin 4 miljoonaa euroa suurempi kuin laskuperustekorolla diskontattu. Tämä täydennystarve tulee hyvin kateuksi edellä mainittuun 305 miljoonaan euroon sisältyvällä 300 miljoonan euron vastuulla, joka on varattu säästövakuutusten päätyttyä määrättyihin lisätuihin.

Tehty laskelma osoitti myös, että jos riskiton korko olisi ollut koko korkokäyrän osalta noin 3 prosenttiyksikköä alempana, olisi yhtiön todellinen toimintapääoma ollut sama kuin sen vähimmäismäärä. Laskelman mukaan

riskittömällä korolla diskontatun vastuvelan duraatio oli 20 vuotta.

Korkoriskistä hallitus saa päivitettyä tietoa tarvittaessa ja raportoinnista vastaa yhtiön aktuaari. Yhtiö on päättänyt hallita korkoriskiä ensisijaisesti aikaisemmin mainituilla vakavaraisuuspääomilla ja olla toistaiseksi hankkimatta suojaa johdannaisilla.

Vakuutustoiminnan riskit

Riskihenkivakuutuksiin sisältyvistä vakuutusteknisistä riskeistä merkittävimpiä ovat kuolleisuuteen, työkyvyttömyyteen ja sairastuvuuteen liittyvät riskit. Näitä riskejä rajoitetaan vakuutusehdoilla, huolellisella vastuuvallinnalla, riski- ja kustannusvastaavalla hinnoittelulla, turvasummia rajoittamalla sekä jälleenvakuutuksella.

Yksilöllisten riskivakuutusten vastuuvallinnassa käytetään pääasiassa jälleenvakuuttajan, Henkivakuutusosakeyhtiö Retron laatimia ja ylläpitämiä ohjeita. Vakuutusten hinnoittelussa lähtökohtana on ensisijaisesti maksujen turvaavuus. Tariffointi perustuu sekä alalla yleisesti käytössä oleviin kuolleisuus- ja työkyvyttömyysfunktioihin että yhtiön omiin varsin kattaviin tilastoihin. Vuosittaisilla riskiperuste-analyseillä seurataan hinnoittelun oikeellisuutta. Koko Kalevan riskiliikkeen vahinkosuhte eli havaittu riskimeno suhteessa perustemenoon vuonna 2007 oli 68 prosenttia ennen lisäetujen antamista.

Analyysien pohjalta tarkistetaan myynnissä olevien tuotteiden hinnoittelua ja vakuutusehtojen sisältöä. Työkyvyttömyys- ja sairauskuluvakuutuksissa yhtiöllä on mahdollisuus korottaa myös olemassa olevan kannan maksuja korvaussuhteen heikentyessä. Tätä mahdollisuutta on vuosien mittaan käytetty ja tullaan jatkossakin käyttämään. Erityisesti sairauskuluvakuutusten korvausmeno on ylittänyt elinkustan-

nusindeksillä mitatun inflaation ja aiheuttanut tarvetta ylimääräisiin vakuutusmaksujen korotuksiin.

Kalevan ainoa myynnissä oleva riskivakuutustuote on palkansaaja- ja toimihenkilöjärjestöjen jäsenille myytävä ryhmähenki- ja tapaturmavakuutus Ryhmäsampo Primus. Tuotteen hinnoittelu perustuu ryhmälennukseen, jota voidaan tarkistaa molempiin suuntiin järjestökohtaisen vahinkokehityksen mukaisesti. Järjestökohtaiseen hinnoitteluun siirtyminen edellyttää riittävän laajaa historiatietoa vakuutusvuosissa mitattuna.

Yhtiön hallitus päättää vuosittain omalla vastuulla pidettävän riskin enimmäismäärän. Yksittäisistä kuolemantapaussummista on 0,5 miljoonaa euroa ylittävä osa jälleenvakuutettu. Useampaan kuolemantapaukseen johtavia katastrofeja varten Kaleva osallistuu suomalaisten henkivakuutusyhtiöiden katastrofipooliin.

Kalevalla on tasoitusmäärässä lähes 42 miljoonaa euroa varattuna poikkeuksellista korvausmenoa varten. Tehtyjen simulointien perusteella tämä määrä kattaa erittäin suurella todennäköisyydellä kuviteltavissa olevien onnettomuuksien Kalevalle aiheutuvan korvausmenon. Suurimpana onnettomuutena on simuloinneissa käytetty mallina Itämerellä 1994 tapahtunutta matkustaja-autolautta MV Estonian uppoamista, jolloin 852 ihmistä menetti henkensä. Simuloinnin perusteella 1000 suomalaisen aikuisen hukkuminen lisäisi Kalevassa korvausmenoa alle 5 miljoonaa euroa yli 99 prosentin todennäköisyydellä. Vuonna 2004 sattuneessa Kaakkois-Aasian tsunamissa kuoli 179 suomalaista, mistä aiheutui Kalevalle 0,6 miljoonan euron korvausmeno.

Mahdollista pandemiaa varten ei ole saatu jälleenvakuutusuojaa kohtuullisin ehdoin. Käytettävissä ei ole

myöskään luotettavia ennusteita kuolleisuudesta pandemian sattuessa. Pandemian vaikutusta Kalevan vakuutuskannassa voidaan havainnollistaa käytämällä samoja oletuksia, joihin perustui sosiaali- ja terveystieteiden 2006 julkaisema kansallinen varautumissuunnitelma influenssapandemiaa varten. Rokotteiden kohdentamista koskevassa laskelmassa käytetty skenaario ilman rokotteita merkitsee 0,2 prosenttiyksikön lisäkuolleisuutta Kalevan vakuutettujen joukossa ja korvausmenon kasvua noin 14 miljoonalla eurolla.

Kuolleisuuden lisääntyessä merkittävästi yhtiöllä on mahdollisuus vähentää myös lisäetuina maksettavien vakuutussopimuksen ylittävien kuolemantapaussummien maksamista kuolemantapausten yhteydessä tai jopa luopua lisäetujen maksamisesta.

Vakavalla pandemialla on suurella todennäköisyydellä sairastuvuuden ja lisäkuolleisuuden lisäksi muitakin taloudellisia seurauksia. Oletettavaa on, että samanaikaisesti riskittömän koron alenemisen kanssa kaikkien riskillisten omaisuuslajien arvot alenevat maailmanlaajuisesti, mikä pienentäisi vakavaraisuuspääomaa.

Pandemialle käännteinen riski on yleinen eliniän piteneminen. Kalevan vakuutuskannassa riski on vähäinen, sillä Kalevalla ei ole eläkevakuutuksia ja miltei kaikissa säästöhenkivakuutuksissa on vähintään säästöjen suurin henkivakuutusurva.

Vakuutustoimintaan liittyy myös kustannusriski eli vakuutuksista perittävät kustannuserät (kuormitustulo) eivät riitä kattamaan toiminnan vaatimia liikekuluja joko hetkellisesti tai pidemmällä aikavälillä. Kalevan vakuutustoiminnassa kustannusriski on hyvin hallinnassa, sillä ns. liikekustannussuhde eli liikekulut suhteutettuna kuormitustuloon on vakiintunut 60–70 prosentin tasolle.

Sijoitustoiminnan riskit

Sijoitusriskienhallinta

Suurimmat sijoitustoiminnan tulosta uhkaavat riskit ovat sijoitusten arvojen alentuminen sekä vastuuvelan tuotto-vaatimukseen nähden odotettua alhaisempi tuotto. Näitä riskejä pyritään rajoittamaan hajauttamalla sijoituskanta mahdollisimman hyvin instrumenteittain, sektoreittain ja maittain.

Kalevan hallitus vahvistaa vuosittain sijoitussuunnitelman, jossa määritellään sijoituskannan tavoitejakautuma, instrumenttikohtaiset vaihteluvälit, sijoitustoiminnan organisointi sekä päätös- ja toimivaltuudet. Sijoitussuunnitelma sisältää myös ohjeistuksen johdannaisten käytöstä. Hallituksen nimeämä sijoituskomitea valvoo sijoitussuunnitelmassa määriteltyjen periaatteiden noudattamista ja raportoi sijoitustoiminnan osalta yhtiön hallitukselle.

Vastuuvelan kateomaisuus

Kalevan sijoitustoiminnassa tavoitteena on sijoitusten turvaavuus ja hyvä tuotto. Turvaavuustavoitteista keskeisin on toimintapääoman turvaaminen ja kartuttaminen. On myös huolehdittava siitä, että vastuuvelan katteena olevien varojen katearvo on jatkuvasti vähintään yhtä suuri kuin VYL:n säännösten mukaan määritelty katettava määrä.

Kalevan vastuuvelan katteeseen hyväksyttävien varojen yhteismäärä oli 31.12.2007 tilanteessa 1 330 miljoonaa euroa eli 125,6 prosenttia vastuuvelasta. Omaisuuseriä, jotka jäävät katekelpoisuuden ulkopuolelle oli yhteensä 109 miljoonaa euroa eli 10,3 prosenttia vastuuvelasta.

Sijoitusomaisuus on pidettävä hajautettuna siten, että vältetään ensivakuutusliikettä harjoittavan vakuutusyhtiön vastuuvelan katteesta 24.3.1995 annetun asetuksen mukaiset riskikes-

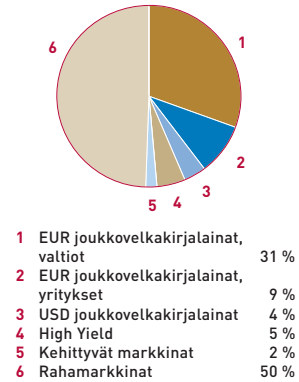
kittymät. Yhtiössä niiden kehittymistä seurataan säännöllisesti tarkoitusta varten kehitetyn tietojärjestelmän avulla.

Sijoitustoiminnan markkinariskit

Kalevan sijoitustoiminnassa saavutettiin 4,1 prosentin tuotto vuonna 2007. Korkokäyrän ollessa osin invertoitunut korkosijoitusten duraatio pidettiin lyhyenä.

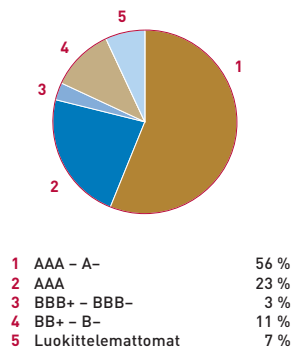
Seuraavissa kuvissa on esitetty Kalevan sijoitussalkun jakaumaa eri näkökulmista.

Korkosijoitusten allokaatio 31.12.2007, 846,6 Meur

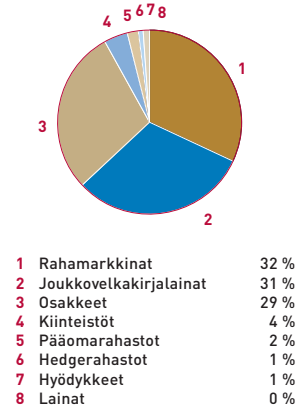

Korkosijoitukset luottokelpoisuusluokittain ja sektoreittain

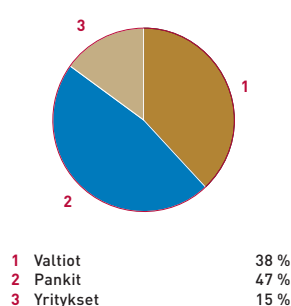
Rating-jakauma

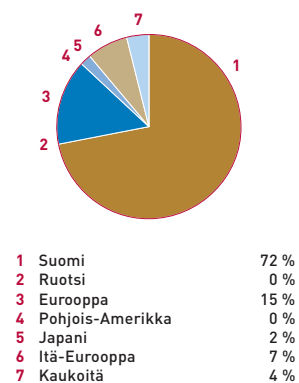
Sijoitussalkun allokaatio 31.12.2007, 1 413 Meur

Sektorijakauma

Osakesijoitusten allokaatio 31.12.2007, 437 Meur

Varoja allokoitaessa otetaan huomioon yhtiön vastuuvelan rakenne ja vaatimukset, riskinkantokyky ja -halu sekä viranomaisvaatimukset. Sijoitusriskiä seurataan herkkyyksianalysillä. Tällöin sijoituskannan pitkän aikavälin arvonmuutosriskin laskennassa käytetään omaisuuslajikohtaisia, kiinteitä hajontalukuja, jotka yhtiön hallitus vahvistaa vuosittain. Kokonaisriskiä laskettaessa oletetaan, että kaikki osamarkkinat laskevat hajontalukunsa verran yhtä aikaa. Kokonaisriski ei saa ylittää yhtiön toimintapääoman ja sen vähimmäismäärän erotusta. Vuoden 2007 päättyessä kokonaisriski oli noin 135 miljoonaa euroa sallittua määrää pienempi.

Kalevan valuuttastrategia perustuu aktiiviseen valuuttaposition hallintaan. Tavoitteena on absoluuttisen lisäarvon tuottaminen suhteessa tilanteeseen, jossa valuuttamääräisiin sijoituksiin liittyvä valuuttariski on täysin suojattu. Avoin valuuttaposition muodostuu alla olevien valuuttamääräisten sijoitusten ja niihin kohdistuvien suojausten erotuksesta Yksittäisten valuuttapositionien koko lasketaan delta-korjattuna. Suojausasteen vaihteluvälit ovat 0 %–120 %. Avoin valuuttariski sisältyy omana riskiluokkana kokonaisriskilaskelmaan.

Kalevan sijoitussuunnitelman mukaan ei-suojaavista johdannaissopimuksista yhtiölle tulevaisuudessa mahdollisesti aiheutuvan tappion tulee 99 prosentin todennäköisyydellä kymmenen päivän aikavälillä olla alle 20 miljoonaa euroa. Vuoden 2007 lopussa ei-suojaavien johdannaisten edellä kerrotulla tavalla laskettu enimmäistappio oli 0,5 euroa, joka on vähennetty toimintapääomasta.

Luottoriski

Luottoriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että vastapuoli ei pysty vastaamaan sitoumuksistaan. Luottoriski voidaan jakaa liikkeeseenlaskijariskiin ja vastapuoliriskiin. Luottoriskiä pyritään rajaamaan ja hallitsemaan liikkeeseenlaskija- ja vastapuolilimiitein

Operatiiviset riskit

Operatiivinen riski on riski tappiosta, joka aiheutuu riittämättömistä tai toimimattomista sisäisistä prosesseista, järjestelmistä, ihmisistä tai ulkoisista tapahtumista. Operatiiviseen riskiin sisältyy myös oikeudellinen ja maineriski. Riskit jaetaan kahdeksaan luokkaan: sisäiset väärinkäytökset, ulkoiset väärinkäytökset, henkilöstöhallinnan puutteet, puutteet toimintatavoissa suhteessa asiakkaisiin, tuotteisiin tai liiketoiminnan harjoittamiseen, fyysisen omaisuuden vahingoittuminen, toiminnan keskeytyminen ja järjestelmähäiriöt, puutteet toimintaprosesseissa sekä ulkoisen toimintaympäristön muutokset.

Operatiivinen riski toteutuu esim. kuluina, korvauksina, maineen menetyksenä, vääränä positio-, riski- ja tulostietona tai toiminnan keskeytymisenä. Operatiivisten riskien hallinta lisää koko yhtiön sisäisten prosessien hallinnan tehokkuutta ja tuottavuutta ja vähentää tuottojen vaihtelua. Operatiivisten riskien koordinoitu hallinta antaa johdolle kokonaisvaltaisen kuvan riskien hallinnasta, toteumista sekä riski-indikaattoreiden ja ulkoisen toimintaympäristön analyysien kautta riskiaseman muutoksista.

Vuoden 2007 aikana perustettiin Kalevan ja Henki-Sammon yhteinen operatiivisten riskien hallintaryhmä,

jossa ovat edustettuina kaikkien keskeisten toimintojen edustajat. Ryhmä kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa. Sen tehtävänä on muun muassa koordinoita operatiivisten riskien hallintaa, seurata itsearviointilla tunnistettuja operatiivisia riskejä, käydä läpi toteutuneet operatiiviset riskit sekä antaa ohjeita ja suosituksia. Operatiivisten riskien hallintaryhmä huolehtii myös jatkuvuus- ja valmiussuunnitelmien ylläpidosta.

Sisäinen tarkastus keskittyy toiminnassaan erityisesti operatiivisiin riskeihin ja niiden hallintaan tekemällä vuosittain yksityiskohtaisia analyysejä etukäteen sovitusta prosesseista tai niiden osista. Tarkastukset kohdistuvat myös Kalevan ulkoistamiin palveluihin. Tarkastusraporteissa, jotka käsitellään myös yhtiön hallituksessa, esitetään havaitut puutteet sekä tarpeelliseksi katsotut parannusehdotukset.

Kalevan jatkuvuussuunnitelma on laadittu yhdessä alan johtavan asiantuntijayrityksen kanssa. Suunnitelmaa testataan ja ylläpidetään säännöllisesti. Tanskalaisomistukseen vuonna 2007 siirtyneen Sampo Pankin kautta aikaisemmin tuotetut tekniikat ja palvelut on organisoitu uudelleen, minkä seurauksena on käynnistetty jatkuvuussuunnitelman laaja päivitystyö. Yhtiön hallitus hyväksyy vuosittain koko vakuutusyhtiön riskejä käsittelevän riskienhallintasuunnitelman, jonka laajuus on määritelty Vakuutusvalvontaviraston määräyksissä. Kertomusvuoden lopussa voimassa ollut riskienhallintasuunnitelma hyväksyttiin Kalevan hallituksessa joulukuussa 2007.

Yhteenvedon voidaan todeta, että operatiiviset riskit ovat Kalevan toiminnassa merkittävästi vakuutusteknisiä ja sijoitustoiminnan riskejä pienempiä.

Hallintoneuvosto

Puheenjohtaja

Klaus Sohlberg (-10)

Hallituksen puheenjohtaja
Oy G. W. Sohlberg Ab

Varapuheenjohtaja

Erkki Kangasniemi (-09)

kouluneuvos
Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry

Riku Aalto (-10)

talouspäällikkö
Metallityöväen Liitto ry

Merja Ailus (-08)

puheenjohtaja
Julkis- ja yksityisalojen toimihenkilö-
liitto Jyty ry

Matti Apunen (-08)

päätoimittaja
Kustannus Oy Aamulehti

Jussi Huttunen (-09)

professori
Kustannus Oy Duodecim

Johanna Ikäheimo (-09)

Hallituksen puheenjohtaja
Lappset Group Oy

Pekka Kaipainen (-09)

johtaja
Toimihenkilöunioni TU ry

Lasse Koivu (-08)

dipl.ekonomi

Heikki Kyöstilä (-10)

toimitusjohtaja
Planmeca Oy

Heikki Kääpä (-09)

toimitusjohtaja
Kääpä Oy

Katriina Laaksonen (-08)

puheenjohtaja
Suomen sairaanhoitajaliitto ry

Tarja Lankila (-10)

puheenjohtaja
Ammattiliitto Suora ry

Teemu Lehtinen (-08)

toimitusjohtaja
Veronmaksajain Keskusliitto ry

Jukka Mattila (-09)

talousjohtaja
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry

Merja Merasto (-09)

toiminnanjohtaja
Marttaliitto ry

Paavo Moilanen (-09)

viestintäjohtaja
Kesko Oyj

Antti Palola (-09)

puheenjohtaja
Palkansaajajärjestö Pardia ry

Hannu Penttilä (-10)

toimitusjohtaja
Stockmann Oyj Abp

Paavo Prepula (-08)

valtiotieteiden maisteri

Erkki Solja (-10)

toimitusjohtaja
Kiilto Oy

Jorma Terentjeff (-08)

teollisuusneuvos
Avanti Management Oy

Kaija Ward (-10)

kauppaneuvos
Eurokangas Oy

(Suluissa toimikauden päättymisvuosi)

Hallitus

Puheenjohtaja
Kari Stadigh, 52
konsernijohtajan varamies,
varatoimitusjohtaja
Sampo Oyj

Varapuheenjohtaja
Markku Hyvärinen, 60
varatoimitusjohtaja
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö
Varma

Eero O. Kasanen, 55
rehtori
Helsingin Kauppakorkeakoulu

Sirpa Mannila, 51
arvopaperijohtaja
Sampo Oyj

Paula Salonen, 55
johtaja
If Vahinkovakuutusyhtiö Oy

Hannu Tarvonen, 55
johtaja
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö
Varma

Vuoden 2007 tilintarkastajat

Varsinaiset

Tomi Englund, KHT
Kunto Pekkala, KHT

Varatilintarkastajat

Ernst & Young Oy, KHT-yhteisö (KHT Eva Bruun)
Heikki Ilkka, KHT

Luottamusmiehet

Pirjo-Riitta Antvuori (-09) erikoissairaanhoitaja Helsinki	Mikael Jakobsson (-13) kaupunginjohtaja Pietarsaari	Tuula Laaksalo (-13) aluepäällikkö Vantaa	Tapani Rotola-Pukkila (-09) toimitusjohtaja Kauhajoki
Bengt Beijar (-09) toimitusjohtaja Vaasa	Minna Karhunen (-09) kaupunginjohtaja Karkkila	Anne Liimola (-13) päiväkodin johtaja Tampere	Riitta Ruusunen (-09) laboratoriohoitaja Pori
Eero Broman (-13) toimitusjohtaja Joensuu	Erkki Karppinen (-09) asianajaja Kuopio	Tomi Nurminen (-13) everstiluutnantti Rovaniemi	Marja Suni (-09) laskentapäällikkö Lappeenranta
Sari Essayah (-13) kauppatieteiden maisteri Paimio	Jyrki Kasvi (-13) kansanedustaja Espoo	Anne Panttila (-13) edunvalvonta-asiamies Vantaa	Matti Tieksoja (-13) lehtori Oulu
Eeva-Riitta Hahtola (-09) rehtori Mikkeli	Mikko Kautonen (-09) piirtäjä Hollola	Maija Perho (-13) valtiotieteiden maisteri Turku	Harry Wallin (-09) veturinkuljettaja Seinäjoki
Airi Heikkilä (-09) ekonomi Lieto	Urpo Kivikari (-09) professori Turku	Anja Pirttijärvi (-09) rehtori Raahe	Heimo Ylitalo (-13) lääkäri Rauma
Markku Honkasalo (-13) toiminnanjohtaja Pori	Markku Koski (-13) talousjohtaja Seinäjoki	Marja-Leena Puputti (-13) TtM, sairaanhoitaja Kuopio	(Suluissa toimikauden päättymisvuosi)
Jarmo Hämäläinen (-09) toimitusjohtaja Lempäälä	Veijo Kuukka (-13) koneyrittäjä Mikkeli	Helena Rissanen (-09) yksikönjohtaja Pirkkala	

Kalevan takuupääoman omistajat

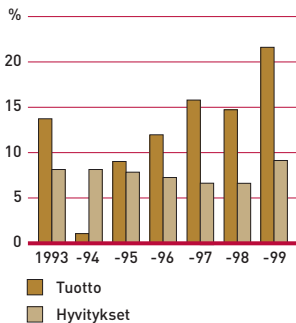
31.12.2007	Osuudet	%	Äänet *
Sampo Oyj	15 000	30	9
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	15 000	30	9
Osakevarma Oy	10 000	20	6
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	5 000	10	3
If Vahinkovakuutusyhtiö Oy	5 000	10	3
Yhteensä	50 000	100	30

* ennen leikkauksia, 3 ääntä per 5 000 osuutta

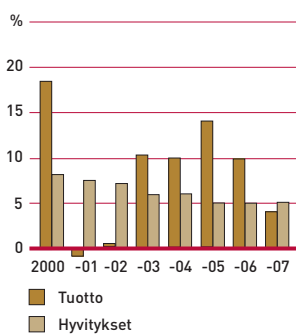
Luottamusmiehillä, jotka yhtiökokouksessa edustavat noin 250 000 vakuutuksenottajaosakasta, on yhteensä 30 ääntä. Takuupääoman omistajilla on yhteensä 30 ääntä ennen vakuutusyhtiölain 8 luvun 5 pykälän mukaisia äänileikkauksia.

Säästöhenkivakuutusten päätyttyä maksettava lisäetu

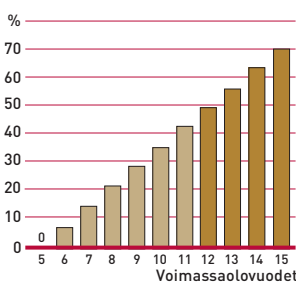
Kalevan kokonaispääoman tuotto ja annetut hyvitykset 1993–1999

Kalevan kokonaispääoman tuotto ja annetut hyvitykset 2000–2007

Jaettava osuus ylimääräisestä omaisuudesta takaisinostossa

Toteutuneista lisäeduista ja niihin varatuista määristä on lisätietoa tämän vuosikertomuksen sivulla 8.

Kalevan lisäetujärjestelmää on kehitetty säästövakuutusten ylimääräisellä lisäedulla. Se tuli voimaan 1.1.2003. Järjestelmän tarkoituksena on jakaa säästövakuutuksille lisäetuna niiden tuottamaa ylijäämää mahdollisimman oikeudenmukaisesti. Riskihenkivakuutuksilla on oma lisäetujärjestelmänsä, jolla riskiliikkeen ylijäämää palautetaan vakuutusottajille.

Säästöhenkivakuutuksilla tarkoitetaan tässä yhteydessä vakuutuksia, joiden päättyessä maksetaan säästösumma. Sellaisia Optimi-vakuutuksia, joiden pääasiallinen tarkoitus on maksettujen maksujen perusteella ollut pelkän riskiturvan ylläpitäminen, ei pidetä säästövakuutuksina.

Kalevan asiakkaiden vakuutus-säästöt olivat vuoden 2007 päättyessä yhteensä noin 680 miljoonaa euroa. Yhtiö ei ole myynyt uusia säästövakuutuksia vuoden 1996 lopun rakennejärjestelyn jälkeen. Myös lisäsijoitusten tekemistä on rajoitettu vuonna 2005 yleisen korkotason alenemisen seurauksena.

Vakuutussäästöjen kateomaisuuden ja säästövakuutusten vaatiman toimintapääoman lisäksi yhtiöllä on merkittävästi säästövakuutuksiin liittyvää ylimääräistä varallisuutta. Vakuutusyhtiölain mukaan kohtuullinen osa tästä ylijäämästä on palautettava säästövakuutusten ottajille. Tämän ylijäämän palauttamiseksi on vuosittain annettavien asiakashyvitysten rinnalle kehitetty vakuutuksen päätyttyä määräytyvä ylimääräinen lisäetu. Tavoitteena on jakaa uusi lisäetu vakuutusten kesken ansaintaperiaatteen mukaisesti. Ansaintaperiaate eliminoi mahdollisuuden spekuloida lisämaksuilla tai takaisinostoilla.

Ylimääräisen lisäedun suuruus riippuu yhtiön vakavaraisuuden lisäksi kunakin vuonna vakuutuksessa olleista varoista sekä laskuperustekorosta, asiakashyvityksistä ja yhtiön pääomien tuotoista. Hyvitys- ja tuottohistoriaa seurataan vuodesta 1993 alkaen, jonka

jälkeen pääosa yhtiön ylimääräisestä varallisuudesta on syntynyt.

Kullekin säästövakuutukselle lasketaan vuodesta 1993 tai myöhemmästä myöntämivuodesta alkaen vakuutuksen laskennallista osuutta omaisuuteen. Laskennallinen osuus omaisuuteen kasvaa tai vähenee vuosittain yhtiön sijoituskannan (vuoteen 2004 asti kokonaispääoman) tuoton mukaisesti. Vuoden aikana maksetut vakuutusmaksut tai säästöjen osittaiset takaisinostot otetaan laskennassa huomioon.

Kuvatulla tavalla saadusta laskennallisesta omaisuusosuudesta vähennetään vakuutuksen säästöt sekä vakuutukseen liittyvä toimintapääoman vähimmäismäärä. Näin saadusta erotuksesta annetaan 80 prosenttia lisäetuna vakuutuksen päätyttyä vakuutetun kuolemaan tai säästösumman maksamiseen sovittuna aikana. Täydellisen takaisinoston yhteydessä annettava määrä on 70 prosenttia, mikäli vakuutus on ollut voimassa vähintään 15 vuotta. Jokainen sen alittava vuosi pienentää lisäetua 10 prosentilla.

Viereisistä kuvista voidaan päätellä, että esimerkiksi vuosina 2000 ja 2005 säästövakuutuksiin liittyvä ylimääräinen omaisuus kasvoi, mutta vuosina 2001 ja 2002 se pieneni osakemarkkinoiden epäsuotuisan kehityksen seurauksena.

Alin kuva havainnollistaa takaisinostossa maksettavan lisäedun riippuvuutta vakuutuksen voimassaoloajasta. Todettakoon, että kaikki po. lisäetuihin oikeutetut vakuutukset ovat vuoden 2008 vuosieräpäivänä olleet voimassa vähintään 12 vuotta.

Tässä kerrotut periaatteet pyrkivät antamaan riittävän kuvan uuden lisäedun keskeisistä määräytymisperusteista. Tarkka matemaattinen laskentamalli sisältää lisäksi erilaisia koko kantaa koskevia vuosittaisia täsmäytyksiä sekä tuotekohtaisia laskentaparametrien eroja.

www.henkivakuutuskuntoon.fi

Kalevan laskuri paljastaa perheen turvavajeen

Yli 10 000 uutta selviytymistarinaa vuodessa

Suomessa kuolee vuosittain työiässä noin 7 000 miestä ja 3 000 naista. Kuolleista huomattava osa on perheellisiä.

Puolison kuolemasta aiheutuva ansiotulojen menetys on merkittävä taloudellinen riski leskelle ja lapsille. Tulojen menetyksen lisäksi uhkana ovat kasvavat elinkustannukset. Puolison panos kodin ylläpidossa on aina suuri ja sitä voidaan joutua korvaamaan ostopalveluilla vuosien ajan.

Perheen turvavaje jopa yli 200 000 euroa

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT julkaisi kesäkuussa 2007 tutkimuksen suomalaisten kuolemanvaraturvan riittävytydestä. Tutkimusraportin mukaan kotitaloudet näyttävät olevan erittäin vajavaisesti suojautuneita huoltajan kuolemasta aiheutuvien taloudellisten menetysten varalta.

Suomalaisten turvavaje on kansainvälisesti verrattuna yllättävän suuri. Suuren turvavajeen syynä on todennäköisesti ylimitoitettu mielikuva meidän omasta julkisesta turvastamme. Todellisuudessa sosiaaliturva takaa

vain vähimmäistoimeentulon, eikä missään tapauksessa ota hoitaakseen esimerkiksi perheen velkoja.

Turvavajeen voi poistaa säästämällä ja vakuuttamalla

Riittävien säästöjen kartuttaminen pahan päivän varalle vie aikaa. Vakuuttamalla turvavajeen saa korjattua heti. Siksi henkivakuutus onkin hyvä ja edullinen vaihtoehto erityisesti nuorelle perheelle.

Vakuutusturvan suuruuden minimivaatimus on, että lainat pystytään hoitamaan. Lisäksi olisi hyvä, jos perheellä olisi rahaa kuoleman jälkeisen ylimenokauden kuluihin noin vuoden ansiotulojen verran ja muutama kymmentuhatta euroa jokaista huollettavaa lasta kohti.

Kuolemantapausturvan lisäksi kannattaa harkita perusturvaa tapaturman aiheuttamien hoitokulujen ja tapaturmasta aiheutuvan pysyvän haitan varalle. Kalevan myöntämä Ryhmäsampo Primus vakuutus tarjoaa tämän kokonaisuuden edulliseen hintaan yhteistyöjärjestöjemme jäsenille sekä heidän puolisoilleen ja lapsilleen.

Laske ja osta verkossa

Kalevan Ryhmäsampo Primus vakuutus on ollut Internetin kautta ostettavissa jo useita vuosia. VATT:n turvavajetutkimuksen julkistamisen jälkeen Kaleva toteutti verkkoon lisäpalvelun, jossa jokainen voi helposti ja nopeasti laskea oman ja perheensä turvavajeen suuruuden. Palvelua on markkinoitu Kalevan yhteistyöjärjestöjen jäsenlehdissä ja verkkosivuilla.

Turvavajeen suuruuden laskemisen jälkeen laskurista voi helposti siirtyä Ryhmäsampo Primus vakuutuksen ostosovellukseen suunnittelemaan ja hinnoittelemaan omaa ja perheen henkivakuutusturvaa. Kun sopiva vakuutuskokonaisuus on valmis, voi sen saman tien ostaa ja vakuutusturvat ovat heti voimassa. Muutaman päivän kuluttua saa vakuutuksenottaja postitse vakuutuskirjat ja laskun Kalevan yhteistyökumppanilta Ifiltä, joka hoitaa Ryhmäsampo Primuksen vakuutus- ja korvauspalvelut.

Kalevan sivustolla www.henkivakuutuskuntoon.fi voi kokonaisuudessaan tutustua myös VATT:n tutkimusraporttiin: "Vakuutusturvan vaje perheen huoltajan kuoleman kohdatessa".

Kansikuva: John Slater/Gettyimages
Kuva s. 1: Birgitta Wolfgang Drejer/Gettyimages
Kuva s. 44: Helena Inkeri/Gettyimages

